

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติ
ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๔
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล	๑๘
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๙
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๔๑
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๒
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร	๔๕
ภาคผนวก ก	
คำอธิบายรายวิชา	๔๘
ภาคผนวก ข	
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๕๓
ภาคผนวก ค	
ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง	๖๑
ภาคผนวก ง	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๑๐๐
ภาคผนวก จ	
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร	๑๐๘

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : ๒๕๖๒๑๘๕๘๐๐๑๖๓๒
ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด.
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : D.B.

๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร

-

๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร

๔.๑ หลักสูตรแบบ ๒.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาเอก

๕.๒ ภาษาที่ใช้

ภาษาไทย

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับผู้เข้าศึกษาที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๖. สถานภาพของหลักสูตร

- ๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๒)
- ๖.๒ กำหนดเปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป
- ๖.๓ สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเห็นชอบหลักสูตรในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๕
- ๖.๔ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๗

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- ๘.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรพระพุทธศาสนาและปรัชญา ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๘.๒ นักวิชาการด้านการศึกษาและพระพุทธศาสนา
- ๘.๓ นักวิจัยทางพระพุทธศาสนา
- ๘.๔ ที่ปรึกษาทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเช่น ราชบัณฑิต นักเจรจา เป็นต้น
- ๘.๕ นักพัฒนาสังคม เช่น วิทยาสนาจารย์ วิทยากรอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- ๘.๖ นักวิชาการอิสระ
- ๘.๗ นักพัฒนาด้านกิจการคณะสงฆ์ เช่น พระสังฆาธิการ
- ๘.๘ ประกอบอาชีพเดิมของตน เช่น แพทย์ นักธุรกิจ โดยนำแนวคิดและกระบวนการทางพระพุทธศาสนาไปสร้างความเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพนั้นๆ

๙. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑) บัณฑิตวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระครูวรรัตนวิฑูรย์* (ไพฑูรย์ อคฺควณโณ) พักแก้ว	Ph.D. (Buddhist Studies)	University of Delhi, India	๒๕๕๒
		M.Phil. (Buddhist Studies)	University of Delhi, India	๒๕๔๕
		M.A. (Buddhist Studies)	University of Delhi, India	๒๕๔๓
		พธ.บ. (การเมืองการปกครอง)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๙
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี* (สุระรินทร์)	Ph.D. (Philosophy and Religion)	Banaras Hindu University, India	๒๕๕๕
		M.A. (Philosophy and Religions	Banaras Hindu University, India	๒๕๔๗
		ศน.บ. (ปรัชญาเปรียบเทียบ)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๔๔

ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	ดร. ชูชาติ สุทธะ*	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Philosophy) พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย University of Madras, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๖๐ ๒๕๕๔ ๒๕๔๒
--	-------------------	--	---	----------------------

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่อยู่ : ๕๖๖ หมู่ ๒ ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ประเทศไทยได้ทรัพยากรบุคคลที่ตรงกับความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เติบโตท่ามกลางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HED) โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนสอน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ให้การศึกษเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองที่มีความรักชาติ พระพุทธศาสนาและพระมหากษัตริย์ รู้รักสามัคคี มีจิตอาสา มีทักษะการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในยุค Digital Disruption และมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามนวนลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สามารถนำเทคโนโลยีมาพัฒนาชีวิตตนและสังคม เพิ่มโอกาสและสร้างคุณค่าชีวิตให้เกิดสังคมอุดมปัญญา พร้อมพัฒนาแบบองค์รวมด้วยความเข้าใจชีวิตและโลกตามหลักพระพุทธศาสนา โดยผลิตบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาจารย์สอน นักวิชาการ นักการศึกษา ในสถาบันการศึกษา นักวิจัย นักคิด นักเขียน วิทยากร ที่ปรึกษาองค์กร เป็นหลักสูตรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR- Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ภายใต้บริบทสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมิติทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนโยบายภาครัฐซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพและความสามารถพร้อมแข่งขันในเวทีโลกความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคมโลก การปฏิวัติดิจิทัล(Digital Revolution) การพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมผู้สูงอายุ ความเสมอภาค จิตสาธารณะ กระแสสังคมพหุวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่กระทรวงอุดมศึกษาจึงวางแผนนโยบายและกำหนด

ทิศทางการพัฒนาพลเมืองของชาติแก่มหาวิทยาลัยในกำกับ มหาวิทยาลัยสงฆ์ในฐานะสถาบันการศึกษาจึงมีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐาน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนพัฒนาคนไทยตามพันธกิจของกระทรวงอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยสงฆ์โครงสร้างหลักสูตรมีเนื้อหาสาระวัฒนธรรมที่สามารถนำมาบริหารจัดการและบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถตอบโจทย์สังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของการพัฒนาตามแผนชาติ และมหาวิทยาลัย คือ (๑) การสร้างพลเมืองให้มีคุณธรรม รักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ (๒) การสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถพลเมือง (๓) การนำหลักพุทธธรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (๔) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จึงได้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาวิชาที่สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อรองรับความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ คุณธรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นผู้รู้จริงและปฏิบัติได้ กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ความชัดเจนในการสร้างความเป็นเลิศทางพระพุทธศาสนา ประกอบกับปัจจุบันส่วนงานบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ บุคลากรสนับสนุน และสถานที่ที่สามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาวิจัยด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ภาพรวมผลการประเมินผู้ใช้นบัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต เพื่อปรับปรุงหลักสูตร พบว่า หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนมีทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตจึงมีความสำคัญยิ่ง

เมื่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ครบ ๕ ปี บัณฑิตวิทยาลัย ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความทันสมัยและเป็นประโยชน์ตอบสนองความต้องการของด้านความเป็นพลเมืองที่ดีมีศีลธรรมจริยธรรม และนโยบายของรัฐบาล โดยเน้นการจัดการศึกษาและการบูรณาการแนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ให้นิสิตมีทักษะการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย และสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนศาสตร์สมัยใหม่ในเชิงลึก สามารถพัฒนาตนและสังคมอย่างยั่งยืนได้ เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะเป็แนวทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของคนไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ตามที่ปรัชญาของมหาวิทยาลัยหรือนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลาง การศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ไปพร้อมกับการพัฒนาสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ เมื่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้กำหนดพันธกิจไว้เช่นนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความสามารถ แยกแยะด้านพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างพระพุทธศาสนากับศาสตร์ สมัยใหม่ นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถดังกล่าวจะทำให้บัณฑิตเป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่ คณะ การแก้ปัญหา การบริหารความเสี่ยง การคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อ ผู้อื่น ตามแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย ค่านิยมที่ดี มี จิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบคลุมรอบด้าน ตลอดจน เป็นคนเก่งที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเล็งเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา แล้วนำเสนอส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเห็นชอบและดำเนินการ ในขั้นต่อไป

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นในสถาบัน

๑๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างคณะ

มหาวิทยาลัยฯเป็นมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา มีการศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นแกนหลัก คณะต่างๆ มีความสัมพันธ์ทั้งโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาการศึกษา การบริหารหลักสูตรได้มีการเชิญ อาจารย์จากคณะพุทธศาสตร์ สังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ มาพัฒนาพิจารณา ปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสม และเชิญบรรยายในรายวิชาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ และการ ประยุกต์พุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการด้านรัฐศาสตร์ จิตวิทยา ศาสนาเปรียบเทียบ และการบริหาร การศึกษา

๑๓.๒ การบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ได้ตกลงและมีความร่วมมือกับหลักสูตรพุทธศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ และหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหาร การศึกษา โดยเชิญคณาจารย์มาบรรยาย เชิญเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตร่วมกัน เช่น โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

หมวดที่ ๒
ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

เชี่ยวชาญพุทธศาสตร์สร้างพุทธนวัตกรรม ชี้นำสังคมอุดมปัญญา

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่แสดงถึงความเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาตามปณิธานปฏิบัติ และปฏิเวธ และประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมและพระพุทธศาสนาถือเป็นสถาบันหลักของประเทศไทย เป็นรากฐานวัฒนธรรมประเพณีของชาติ เป็นเป้าหมายหลอมจิตใจของประชาชน และพระพุทธศาสนาถือว่ามนุษย์เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาจิตปัญญาให้เป็นคนประเสริฐได้ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าวเพื่อสร้างนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา สร้างนักวิจัยด้านพระพุทธศาสนา แสวงหาองค์ความรู้ใหม่โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นฐานคิดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๓.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในหลักพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถในการบูรณาการกับวิทยาการสมัยใหม่ที่หลากหลาย

๑.๓.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีทักษะการวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่และพุทธนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดถึงทักษะการสื่อสารผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและความกล้าหาญทางจริยธรรม ในการชี้นำสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีจิตสาธารณะและความมุ่งมั่นต่อยอดการเรียนรู้วิชาการพระพุทธศาสนาและพุทธนวัตกรรม ชี้นำสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่สกอ. กำหนดและสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕- ๒๕๗๐)	- พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - กำกับติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	- เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร ตัวบ่งชี้ - มีโครงการปรับปรุงหลักสูตร

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	-เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาวิพากษ์หลักสูตร เมื่อครบกำหนดการปรับปรุง	- มีโครงการวิจัยการเรียน การสอน - มีการวิจัยสถาบัน - ฯลฯ
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการขององค์กร ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งคณะ สงฆ์	- ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความ ต้องการขององค์กรภาครัฐและ เอกชน รวมถึงคณะสงฆ์ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่ม ศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้างอย่างสม่ำเสมอ	- รายงานผลประเมินความ พึงพอใจของผู้เรียนต่อ ความรู้และความทันสมัย ของหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้าง
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียน การสอน การวิจัยและการ บริการวิชาการสอดคล้องกับ พันธกิจของมหาวิทยาลัย	- อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การสอนรูปแบบต่างๆและการวัดผล ประเมินผลทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอน จะต้องสามารถวัดและประเมินผล ได้เป็นอย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการ สอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่ องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจาก ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และงานวิจัย ไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ ชุมชน สังคมและคณะสงฆ์	- รายชื่อ บั ค ลากร และ อาจารย์ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการ ต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความ พึงพอใจของผู้ใช้บริการ วิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและ ความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมี การส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

๑.๑.๑ จัดการศึกษาระบบทวิภาคโดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติแต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ทั้งนี้ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์โดยกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๘ และข้อบังคับ กฎระเบียบ ประกาศของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย

๑.๑.๒ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๑.๒ แบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ ต้องสอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์ โดยเสนอโครงร่างที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เพื่อขออนุมัติสอบสารนิพนธ์ พร้อมความเห็นชอบของ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ส่วนระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องการสอบวัดคุณสมบัติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศ บัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการสอบวัดคุณสมบัติระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๙

๑.๑.๓ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๑.๒ แบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ ต้องสอบวัดคุณสมบัติด้าน บทความวิชาการ ๑ เรื่อง และบทวิจารณ์หนังสือ ๑ เรื่อง ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการสอบวัด คุณสมบัติระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๙

๑.๑.๔ นิสิตแบบ ๑.๑ แบบ ๑.๒ แบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษจาก สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (LIMCU) หรือสถาบันภาษาอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด และเลือกสอบภาษาต่างประเทศอีก ๑ ภาษาคือ ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน หรือภาษาฝรั่งเศสนิสิตชาวต่างประเทศที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ สามารถเลือกสอบภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้

๑.๑.๕ นิสิตแบบ ๑.๑ ต้องศึกษารายวิชาเพิ่มเติมที่ไม่นับหน่วยกิต ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย และมีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตแบบ ๑.๒ แบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมี หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต มีสิทธิเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์

๑.๑.๖ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่นๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่า ด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาใช้โดยอนุโลม

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคการศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ โดยกำหนดระยะเวลาและระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือ ขึ้นอยู่กับมติการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

๑.๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการอภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้วนิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๓ รายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษา ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาใช้โดยอนุโลม

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

แบ่งเป็นภาคการศึกษาดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑ เดือนมิถุนายน – ตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ ๒ เดือนพฤศจิกายน – มีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - พฤษภาคม

เรียนวันเวลาปกติ วันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์-อาทิตย์

* การรับนิสิตใหม่ อาจมีการรับเป็นช่วงๆ เช่น ภาคการศึกษาที่ ๑ หรือภาคการศึกษาที่ ๒*

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนดว่า ด้วยคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๒.๒.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๒.๒.๓ มีผลการสอบวัดผลความรู้ด้านภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ

๒.๒.๔ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

* อาจมีการเปิดโอกาสให้เก็บหน่วยกิต หรือโอนหน่วยกิตจากประสบการณ์ การเรียนหลักสูตร ประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง*

๒.๓ วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

๒.๓.๑ บัณฑิตวิทยาลัย ร่วมกับหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด.) สาขาวิชาศาสนา เปรียบเทียบ ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปี การศึกษา ผู้สมัครต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามเงื่อนไขที่บัณฑิตวิทยาลัยและหลักสูตรกำหนด ในแต่ละปีการศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครต้องเสนอหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์/งานวิจัยที่มีความเป็นไปได้ มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็น ดังต่อไปนี้

- หัวข้อ/ชื่อเรื่อง (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ปัญหาวิจัย
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- สมมติฐานในการวิจัย (ถ้ามี)
- นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- วิธีดำเนินการวิจัย
- กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- สารบัญ (ชั่วคราว)
- บรรณานุกรมและเชิงอรรถ (ชั่วคราว)
- ประวัติผู้วิจัย

(๒) ผู้สมัครต้องสอบผ่านข้อเขียน(ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ) วัดความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาที่บัณฑิตวิทยาลัยและหลักสูตรกำหนด

(๓) ผู้สอบผ่านข้อเขียนวัดความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาตามข้อ (๒) แล้ว ต้องสอบสัมภาษณ์เนื้อหาและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ที่เสนอไว้ตามข้อ (๑) และต้องนำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท/ภาคนิพนธ์/ผลงานอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบในการสมัครมายื่นแสดงต่อคณะกรรมการในวันสอบสัมภาษณ์ด้วย

๒.๓.๒ วิธีคัดเลือกอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาใช้โดยอนุโลม

๒.๔ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า และกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
- ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา	- จัดบรรยายความรู้พื้นฐานด้านพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน - จัดอบรมเสริมความรู้ด้านการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ - จัดอบรมส่งเสริมความรู้ด้านภาษาอังกฤษและภาษาบาลี
- ขาดทักษะการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ	
- ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ	
- ขาดทักษะการใช้ภาษาบาลี	
- ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพระไตรปิฎกและพระพุทธศาสนา	

- ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และโครงร่างสารนิพนธ์	- จัดโครงการอบรมพิเศษเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างการ วิจัยและการจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการเขียนงานวิจัย ทางพระพุทธศาสนา - จัดให้มีการบริการความรู้เกี่ยวกับการสืบค้น พระไตรปิฎกและอรรถกถาแก่นิสิต นอกเวลาเรียน
--	--

๒.๔ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๒.๔.๑ บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตพะเยา

แผนการรับนิสิตแบบ ๒.๑

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ชั้นปีที่ ๑	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ชั้นปีที่ ๒	-	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๑๐	๑๐	๑๐
รวม	๑๐	๒๐	๓๐	๓๐	๓๐
จำนวนที่คาดว่าจะสำเร็จ การศึกษา(รูป/คน)	-	-	๑๐	๑๐	๑๐

๒.๖ งบประมาณตามแผน

๒.๖.๑ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

(๑) งบประมาณรายรับ (แบบ ๒.๑)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐
ค่าลงทะเบียน(วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์)	๙๐๐,๐๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๓๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
อื่นๆ	๗๗๔,๐๐๐	๑,๔๕๘,๐๐๐	๒,๓๒๒,๐๐๐	๒,๓๒๒,๐๐๐	๒,๓๒๒,๐๐๐
รวมรายรับทั้งหมด	๑,๗๔๑,๕๐๐	๒,๖๖๕,๕๐๐	๓,๔๕๙,๕๐๐	๓,๔๕๙,๕๐๐	๓,๔๕๙,๕๐๐

(๒) งบประมาณรายจ่าย

รายละเอียดรายจ่าย	ประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ค่าตอบแทนกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์	๓๐๐,๐๐๐	๑๗๕,๐๐๐	๒๘๔,๐๐๐	๒๘๔,๐๐๐	๒๘๔,๐๐๐
ค่าอาจารย์บรรยายพิเศษ/ค่าเดินทาง	๕๐,๐๐๐	๗,๒๐๐	๗,๒๐๐	๗,๒๐๐	๗,๒๐๐
ค่าจัดซื้อหนังสือตำรา	๑๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
ค่าครุภัณฑ์	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
ค่าตอบแทนบุคลากรประจำสายสนับสนุน	-	-	-	-	-
รวมรายจ่ายทั้งหมด	๖๐๐,๐๐๐	๖๒๒,๒๐๐	๗๓๑,๒๐๐	๗๓๑,๒๐๐	๗๓๑,๒๐๐

หมายเหตุ ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปีของนิสิตเฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ บาท

๒.๗ ระบบการศึกษา

เป็นแบบชั้นเรียน

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน

ไม่มี

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑ หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต

๑) แบบ ๒.๑ ศึกษาารายวิชาและทำดุษฎีนิพนธ์จำนวน ๕๔ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร คือ

๑) หลักสูตรแบบ ๒.๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุษฎีนิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรแต่ละแผนการศึกษา

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ นับหน่วยกิต	๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)
๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ นับหน่วยกิต	๖
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖
๔. คุชฎินิพนธ์	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔

หมายเหตุ : รายวิชาใน () หมายถึงรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน แต่ไม่นับหน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชาหลักสูตร

แบบ ๒.๑

(๑) วิชาบังคับ นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๖ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Modern Sciences

๘๐๑ ๓๐๗ สัมมนางานนิพนธ์และงานวิจัย ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Literary Works and Research

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๔ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๒-๒-๖)

Advanced Research Methodology

๘๐๐ ๒๐๕ วิปัสสนากรรมฐาน (๓) (๑-๔-๖)

Insight Meditation

(๒) วิชาเอก นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก

๓ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอกแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka

๘๐๑ ๑๐๒ สัมมนาหลักพุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhamma

ข. วิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๓	พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ Buddhism and Reasoning and Hermeneutics	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ Seminar on Buddhism and Modern Sciences	(๓) (๒-๒-๖)
๘๐๑ ๓๐๙	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา Information Technology for Buddhism	(๓) (๒-๒-๖)

(๓) วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘๐๑ ๓๑๐	ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา Independent Study in Religious Studies	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๑	สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Seminar on Buddhism and Sustainable Development	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๒	จิตวิทยากับการปรึกษาเชิงพุทธ Buddhist Psychotherapy and Counseling	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๓	สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาวะ Seminar on Buddhist Monks and Development of Well-being	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๔	สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๕	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม Seminar on Socially Engaged Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๖	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก Seminar on Abhidhamma Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๗	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ Seminar on Buddhism and Profession	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น Seminar on Buddhism and Local Literatures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๙	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น Seminar on Buddhism and Local Cultures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๐	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม Seminar on Buddhism and Feminism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๑	พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย Buddhism in Thai Literatures	๓ (๓-๐-๖)

๘๐๑ ๓๒๒	สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหាយาน และวัชรยาน	๓ (๓-๐-๖)
	Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism	
๘๐๑ ๓๒๓	สัมมนาพุทธปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)
	Seminar on Buddhist Philosophy	
๘๐๑ ๓๒๔	พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ	๓ (๓-๐-๖)
	Buddhism and Aged Society	
(๔) ดุษฎีนิพนธ์		
๘๐๐ ๔๐๐	ดุษฎีนิพนธ์	๓๖ หน่วยกิต
	Dissertation	

๓.๑.๔ แผนการศึกษา

(๑) แบบ ๒.๑

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาเอกนับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๑๐๒ สัมมนาหลักพุทธธรรม	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ	(๓)	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	วิชาเอกนับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๓๐๖ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๓๐๗ สัมมนางานนิพนธ์และงานวิจัย	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	(๓)	๒	๒	๖
	วิชาเลือก				
	Xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ วิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต				
	๘๐๑ ๓๐๗ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา	(๓)	๒	๒	๖
	๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่	(๓)	๒	๒	๖
	๘๐๐ ๒๐๔ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)	๑	๔	๖
	วิชาเลือก				
	Xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	ดุขฎฐินิพนธ์				
	๘๐๐ ๔๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๙)			

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	ดุขฎฐินิพนธ์				
	๘๐๐ ๔๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๖			

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	ดุขฎฐฎญญญญ				
	๘๐๐ ๔๐๐ ดุขฎฐฎญญญญ	๑๒			
	รวมน้บหน่วยกิต	๑๒			

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	ดุขฎฐฎญญญญ				
	๘๐๐ ๔๐๐ ดุขฎฐฎญญญญ	๑๒			
	รวมน้บหน่วยกิต	๑๒			

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ ฉายา สกฐ เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

(๑) บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระครูวรรัตนวิฑูรย์* (ไพฑูรย์ อดคควณโณ) พักแก้ว	Ph.D (Buddhist Studies) M.Phil. (Buddhist Studies) M.A. (Buddhist Studies) พร.บ. (การเมืองการปกครอง)	University of Delhi, India University of Delhi, India University of Delhi, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒ ๒๕๔๕ ๒๕๔๓ ๒๕๓๙
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระมหาพงษ์ประภากรณ์* วิสุทธิญาณเมธี (สุระรินทร์)	Ph.D. (Philosophy and Religion) M.A. (Philosophy and Religions ศน.บ. (ปรัชญาเปรียบเทียบ)	Banaras Hindu University, India Banaras Hindu University, India มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๔๗ ๒๕๔๕
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	ดร. ชูชาติ สุทธะ*	พร.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Philosophy) พร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย University of Madras, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐ ๒๕๔๔ ๒๕๔๒

รองศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระราชปรีดี (ณชิกรณ อรินโหม) ปินะตวง	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ป.ธ.๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๘ ๒๕๔๓ ๒๕๓๖
รองศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	นายวันชัย พลเมืองดี	M.A. (Buddhist Studies) พธ.บ. (ศาสนา)	University of Delhi, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๙ ๒๕๓๓
รองศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร (พรธนา)	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๑ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐
รองศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	ดร. ประพันธ์ ศุภสร	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๑ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (พระพุทธศาสนา)	ดร. แมชชีกฤษณา รักษาโฉม	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) ศษ.บ. (ภาษาไทย) บ.ศ.๙ (ภาษาบาลี) ป.อบ. (อธิธรรมบัณฑิต)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กองบาลีสนามหลวง อธิธรรมโชติกะวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๑ ๒๕๔๕ ๒๕๔๕ ๒๕๕๕ ๒๕๔๐ ๒๕๓๐

หมายเหตุ * อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

ให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน /หรือสหกิจศึกษา) (ถ้ามี)

-ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณวุฒิ

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

การทำคุณวุฒิบัณฑิตคือการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ การประยุกต์ วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบการวิจัยอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตของนิสิตแต่ละคนให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบฯ และประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๕.๒ ช่วงเวลา

๑) แบบ ๒.๑ ทำคุณวุฒิบัณฑิตภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นต้นไป

๕.๓ จำนวนหน่วยกิต

๑) แบบ ๒.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๕.๔ การเตรียมการ

- ๑) จัดเตรียมคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ห้องเรียน ห้องสมุดและอุปกรณ์การศึกษาให้พร้อมในแต่ละปีการศึกษาให้พร้อมที่ทำงาน
- ๒) เตรียมคณาจารย์ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นิสิต และให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์
- ๓) อาจารย์จัดทำตารางการเรียนการสอนและตารางสำหรับให้คำปรึกษาแก่นิสิต
- ๔) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ดูแลอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความปลอดภัย และพร้อมใช้งาน
- ๕) จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด และสิ่งเกี่ยวข้อง

๕.๕ กระบวนการประเมินผล

- ๑) ประเมินคุณภาพดุษฎีนิพนธ์โดยคณะกรรมการ เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
- ๒) ประเมินความก้าวหน้าในระหว่างการทำงานวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจากการสังเกต และจากการรายงานด้วยวาจา และเอกสาร
- ๓) ประเมินการนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ จากกรรมการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นไปตามเกณฑ์ สกอ.
- ๔) ประเมินผลการทำดุษฎีนิพนธ์ของนิสิตโดยภาพรวม จากการติดตามการทำงาน ผลที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน และรายงานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑.การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกายและวาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิริยามารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด
๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม	มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
๓. H – Helpfulness มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการให้ออกค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนาชุมชน
๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและสังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามหลักพุทธธรรม
๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	มีการส่งเสริมให้นิสิตแสวงหาความรู้รอบด้าน คิดสร้างสรรค์ ต่อยอดองค์ความรู้ ด้วยการศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น กิจกรรมสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ
๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล	มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนาและสังคม
๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	มีการส่งเสริมให้นิสิตวางตนเป็นแบบอย่างด้านจิตใจและปัญญา
๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม	มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยการบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรายวิชาต่างๆ

๒.มาตรฐานผลการเรียนรู้

๒.๑ ด้านคุณธรรมจริยธรรม(Moral and Ethics)

(๑) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรม ชัดเจนด้วยหลักฐาน และจัดการกับปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม

(๒) มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนด้วยหลักฐาน บนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล

(๓) ยึดมั่นในจรรยาบรรณ มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณ เพื่อการทบทวนและแก้ไขระเบียบวินัย และจรรยาบรรณด้วยความกระตือรือร้น

(๔) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม

๒.๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

(๑) สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชาและทุกกิจกรรมว่ากล่าวตักเตือนนิสิตที่ประพฤติผิดศีลธรรมและยกย่องนิสิตที่ประพฤติตามหลักศีลธรรมตามหลัก “ข่มผู้ที่ควรข่มยกย่องผู้ที่ควรยกย่อง”

(๒) มอบหมายงานศึกษาค้นคว้ารายกลุ่มและรายบุคคลและการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

(๓) ใช้กรณีศึกษาทั้งจากเอกสารตำราและชีวิตจริงในสังคมปัจจุบันเพื่อเป็นแบบอย่างให้นิสิตมีความซื่อสัตย์สุจริตความรับผิดชอบความเสียสละความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความกล้าหาญทางวิชาการ/วิชาชีพภาวะผู้นำและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๒.๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถามแบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้

(๑) การสังเกตพฤติกรรม

(๒) คุณภาพของผลงานที่ได้รับมอบหมาย

(๓) รายงานผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา

(๔) การยกย่องและประกาศเกียรติคุณจากหน่วยงานองค์กรระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

๒.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

๒.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตลอดถึงเชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่

๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

๓) มีความรู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และความท้าทายที่มีอยู่ การพัฒนาข้อสรุปทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป

๔) มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพุทธนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและนานาชาติ

๒.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) การบรรยายและร่วมอภิปรายหลักการพระพุทธศาสนาบนฐานของเอกสารชั้นปฐมภูมิ (พระไตรปิฎก) เอกสารชั้นรองและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยมีการฝึกปฏิบัติการและการนำเสนอผลการเรียนรู้

(๒) จัดการบรรยายพิเศษและสัมมนาทางวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติโดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาศาสนนิพนธ์บทความทางวิชาการและบทวิจารณ์หนังสือที่สามารถนำมาปรับใช้ในงานดุษฎีนิพนธ์ที่ลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและวิทยาการสมัยใหม่เพื่อนำมาบูรณาการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสังคม

๒.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้

(๑) การสอบวัดผลและ/หรือคุณภาพงานการศึกษาค้นคว้า

(๒) คุณภาพของผลงานการศึกษาค้นคว้าในรายวิชา

(๓) คุณภาพของบทความทางวิชาการบทวิจารณ์หนังสือสารนิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์อื่น

(๔) คุณภาพผลงานวิจัยทางวิชาการ นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์อื่นพร้อมเผยแพร่สู่สังคมตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑) สามารถสร้างสรรคงานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่

๒) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คัดริเริ่มสร้างสรรค์ การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในระดับสูง

๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน สร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และพุทธนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

๔) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะและกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล

๓.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการทักษะทางปัญญา

๓.๑ ฝึกทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ บูรณาการ เปรียบเทียบ วิพากษ์อย่างอิสระตามหลักโยนิโสมนสิการ และการวิจารณ์ตามหลักการและทฤษฎี การต่อยอดองค์ความรู้และ

การแก้ไขปัญหาสังคมได้

๓.๒ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงโดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

๓.๓ การอภิปรายสัมมนาทางวิชาการและการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า โดยใช้กระบวนการวิพากษ์อย่างกัลยาณมิตร

๓.๔ การทำศนศึกษาในประเทศและต่างประเทศเพื่อฝึกการตั้งโจทย์ประเด็นหัวข้อวิจัยและงานสร้างสรรค์

๓.๕ การหยิบยกกรณีศึกษาจากผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์มาศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปประเด็นเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจสังคมศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ใช้การประเมินด้วยวิธีที่หลากหลายโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัดเช่นการสอบวัดทักษะทางปัญญาการนำเสนอผลงานผลการศึกษาค้นคว้าการร่วมอภิปรายในชั้นเรียนการสังเกตพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นการประเมินโดยตนเองโดยผู้สอนและโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๒ เชิญผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ในระดับปริญญาเอกจากภายนอกสถาบันมาร่วมประเมินผลการเรียนรู้

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๓.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล

๒) สามารถเสริมสร้างแนวคิด แสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมอง ทศน ความคิดเห็นด้วยความเป็นอิสระตามหลักกัลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม

๓) มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้สภาพสังคมที่ซับซ้อน

๓.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ

๑) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอดแทรกเรื่องการเมืองการมีมนุษยสัมพันธ์ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒) มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มการดำเนินกิจกรรมกลุ่มการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการพระพุทธศาสนาและสาขาวิชาอื่นๆเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ความกล้าหาญในการแสดงออกและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมตามหลักสามัคคีธรรม

๓) ส่งเสริมเครือข่ายผู้เรียนในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาและต่างสาขาวิชาทั้งภายในมหาวิทยาลัยและร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๔) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเคารพความเห็นต่าง ทำความเข้าใจ ปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักสัจธรรม

๓.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ

๑) สังเกตพฤติกรรมความมีมนุษยสัมพันธ์ความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าการทำงานวิจัยและการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม

๒) ประเมินความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการปฏิบัติการการเคารพความคิดเห็นการปรับตัวความสามารถแสดงความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหา

๓) สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๔) ประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอย่างมีส่วนร่วมโดยอาจารย์ประจำวิชาสาขาวิชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๓.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

๒) สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธนวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

๓.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ตรรกะตัวเลขและสถิติรวมถึงการประเมินโดยใช้ประสบการณ์ตรง

๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนวิธีการและรูปแบบการสื่อสารโดยใช้ประสบการณ์ตรง

๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง

๓.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- ๑) ผลงานการวิเคราะห์เชิงปริมาณการประยุกต์ใช้สถิติการใช้ตรรกะและการบูรณาการหลักโยนิโสมนสิการ
- ๒) ผลงานการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนวิธีการและรูปแบบการสื่อสาร
- ๓) ผลงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นการสร้างสรรค์ผลงานและสื่อสารองค์ความรู้

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)(ภาคผนวก ข)

หลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ๕ ด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม(Moral and Ethics)

- ๑) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรม ชัดเจนด้วยหลักฐานและจัดการกับปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม
- ๒) มีความประพฤติเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนด้วยหลักฐาน บนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล
- ๓) ยึดมั่นในจรรยาบรรณ มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณ เพื่อการทบทวนและแก้ไขระเบียบวินัย และจรรยาบรรณด้วยความกระตือรือร้น
- ๔) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

- ๑) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงเชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่
- ๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม
- ๓) มีความรู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และความท้าทายที่มีอยู่ การพัฒนาข้อสรุปทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป
- ๔) มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพุทธนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและนานาชาติ

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

- ๑) สามารถสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่
- ๒) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คิดริเริ่มสร้างสรรค์ การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในระดับสูง
- ๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน สร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และพุทธนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- ๔) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะและกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibilities)

- ๑) มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล
- ๒) สามารถเสริมสร้างแนวคิด แสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมอง ทักษะ ความคิดเห็นด้วยความเป็นอิสระตามหลักกัลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม
- ๓) มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้อาณัติสังคมที่ซับซ้อน

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

- ๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี
- ๒) สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธนวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	ด้านคุณธรรมจริยธรรม				ด้านความรู้				ด้านทักษะทางปัญญา				ด้านทักษะความสัมพันธ์			ด้านทักษะการวิเคราะห์		
๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก	●	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○
๘๐๐ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	●	●	●	○	○
๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาหลักพุทธธรรมกับวิทยาการสมัยใหม่	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๘๐๓ สัมมนางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○
๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●
๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย	●	○	●	○	○	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●
๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○
๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○
๘๐๑๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ	○	○	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๓ สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○

๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๑๒๑ สัมมนาพุทธปรัชญา	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○
๘๐๑ ๑๒๐ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาทมหายาน และวัชรยาน	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๑ ๒๑๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○
๘๐๑ ๒๑๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○
๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๘๐๐ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ แบบ ๒.๑	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●

๔. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
๑	เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๑ นิสิตมีวินัยมากขึ้น สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรม จัดการปัญหาบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผล มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีความกล้าหาญทางวิชาการและวิชาชีพ มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ แสดงออกซึ่งคุณธรรม จริยธรรมของผู้นำในที่ทำงาน ชุมชน และสังคม นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจในหลักพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงหลักการทางพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ และวิทยาการสมัยใหม่ได้ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการถ่ายทอดหลักการทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รู้และความเข้าใจในเทคนิควิธีการค้นคว้าวิจัย และสามารถวิเคราะห์ความรู้เชิงวิชาการ นิสิตสามารถสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ ประเมินค่า คิดริเริ่มสร้างสรรค์ การบูรณาการแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในระดับสูง สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญเพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนได้
๒	เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๒ นิสิตมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยหลักธรรมาภิบาล สามารถเสริมสร้างแนวคิด แสดงออกอย่างสม่ำเสมอในการถ่ายทอดมุมมองทัศนคติด้วยความเป็นอิสระตามหลักกัลยาณมิตร และด้วยความคิดริเริ่มในระดับสูงที่มีคุณค่าต่อสังคม นิสิตสามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสารองค์ความรู้พระพุทธศาสนาและประยุกต์ใช้พุทธทศวัตกรรม ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ
๓	เมื่อสำเร็จการศึกษา นิสิตจิตอาสา ความรู้ความเข้าใจพระพุทธศาสนาชัดเจน นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ และสร้างพุทธทศวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และมีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะและกระบวนการค้นคว้าอย่างเข้มข้น ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคลและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย ดุษฎีนิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการทำความเข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมต่างวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้สภาพสังคมที่ซับซ้อน

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

๑. ให้มีการวัดผลทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาโดยวิธีการทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน เขียนรายงาน มอบหมายงานให้ทำผลการฝึกภาคสนามหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชา

๒. นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่ หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ต่อเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

๓. การประเมินผลการศึกษาวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับ คือ A, A-, B+, B, C+, C และ F มีผลการศึกษาระดับ ค่าระดับ และเกณฑ์คะแนน แต่ละระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน		เกณฑ์
			วิชาเลือก	วิชาบังคับและวิชาเอก	
เยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐	๙๕ - ๑๐๐	๙๕-๑๐๐	เกณฑ์ผ่านวิชาบังคับและวิชาเอก
ดีมาก (Very Good)	A-	๓.๖๗	๙๐ - ๙๔	๙๐ - ๙๔	"
ดี (Good)	B+	๓.๓๓	๘๕ - ๘๙	๘๕ - ๘๙	"
ค่อนข้างดี (Quite Good)	B	๓.๐๐	๘๐ - ๘๔	๘๐ - ๘๔	"
ปานกลาง (Moderate)	C+	๒.๕๐	๗๕ - ๗๙	ต่ำกว่า ๘๐	เกณฑ์ผ่านวิชาเลือก
ผ่าน (Pass)	C	๒.๐๐	๗๐ - ๗๔		"
ตก (Failed)	F	๐	ต่ำกว่า ๗๐		"

๔. นิสิตต้องสอบไล่ได้ระดับ A, A-, B+ และ B หรือ S ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับ วิชาเอก หรือวิชาเลือก นิสิตที่ได้ระดับต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอก ต้องลงทะเบียนรายวิชานั้นใหม่ และต้องสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยเรื่องการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙

๕. การประเมินผลวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐

๖. ระบบการวัดผลและประเมินผลในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ มาถือปฏิบัติโดยอนุโลม

๗. การประเมินผลการศึกษารายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิตให้ได้รับผลประเมินเป็น S (Satisfactory – ผ่าน) หรือ U (Unsatisfactory – ไม่ผ่าน)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและดุษฎีบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดกลไกและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลการสอบ โดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิตเอง ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสาขาวิชาพระพุทธศาสนาเอง ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา เน้นการทวนวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของดุษฎีบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สถานะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของดุษฎีบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากดุษฎีบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของดุษฎีบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของดุษฎีบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อพร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อองค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและวิทยานิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- (๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม
- (๕) จำนวนรางวัล ผลงาน ประกาศเกียรติคุณ ที่ได้รับระดับชาติและนานาชาติ

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

แบบ ๒.๑

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

๒) สอบผ่านการสอบวัดคุณคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำดุษฎีนิพนธ์ เสนอดุษฎีนิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๓) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือน้อยได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๔) เกณฑ์อื่นๆ

- ต้องปฏิบัติตามวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ผ่านเกณฑ์ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะและหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

๑.๑ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน

๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์และกฎระเบียบต่างๆ

๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชาฯ

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงโดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเองเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาฯ มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอนและมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ เพิ่มประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒.๑.๒ การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒.๑.๔ มีการกระตุ้นอาจารย์พัฒนาผลงานและตำแหน่งทางวิชาการ

๒.๑.๕ ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพเป็นรอง

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

๒.๒.๑ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยสนับสนุนการฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการ และวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพ

๒.๒.๒ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒.๒.๓ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาและผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ และการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการและส่งเสริมการทำวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและเสริมสร้างให้อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ. ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๖) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัวเป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๒. บัณฑิต

๑) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๓. นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิต โดยกำหนดคุณสมบัติของ นิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใส ชัดเจน มีเครื่องมือใน การคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการ ในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผล ติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้าการศึกษาหรือได้รับการ พัฒนาจนมีคุณสมบัติครบถ้วนเกณฑ์ขั้นต่ำ เพื่อให้สามารถเรียนในหลักสูตรได้จนสำเร็จการศึกษา

๓) มีกระบวนการในการส่งเสริมและพัฒนานิสิต มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนา ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีมี จิตสำนึกสาธารณะ

๔) มีกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และมีการวางระบบการ ป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิต เพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่ หลักสูตรกำหนด

๕) มีการรักษาอัตราความคงอยู่ อัตราความสำเร็จการศึกษา โดยการควบคุมติดตามและประเมินผล ความพึงพอใจของนิสิตต่อการหลักสูตร และมีการจัดรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิตเพื่อนำมา พัฒนาคุณภาพหลักสูตร

๖) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๔. คณาจารย์

๑) มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรักษาอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาหรือสาขาที่สัมพันธ์โดยมีระบบมีกลไกที่นำไปสู่การ ปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนาในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๒) มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีระบบการกำหนดภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำ หลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

๓) มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากร และกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและ ติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้

อัตราอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร

๕.หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๑) มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๒) มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อคุณิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๓) มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓

๔) มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อคุณิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำคุณิพนธ์ ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำคุณิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

๕) มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการประเมินคุณิพนธ์ที่มีคุณภาพ

๖) มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wifiและอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

ดัชนีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา (ถ้ามี)	X	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบมคอ.๓ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ. ๕ ภายใน ๓๐ วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา (ไม่มี มคอ.๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม)	X	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	-	X	X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือแนะนำด้านการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายดุษฎีบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	X	X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อดุษฎีบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	-	X	X
รวมตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการข้อ ๑-๕ ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๒

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่โดย อาจประเมินจากการทดสอบย่อยการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตการอภิปรายโต้ตอบจากนิสิตการตอบคำถามของ นิสิตในชั้นเรียนซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้วก็จะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่าผู้เรียนมีความ เข้าใจหรือไม่หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลาง ภาคเรียนและปลายภาคเรียนจะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไปหากพบว่ามี ปัญหา ก็จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้านทั้งด้านทักษะการถ่ายทอดความรู้ กลยุทธ์ การสอนการตรงต่อเวลาการชี้แจงเป้าหมายวัตถุประสงค์รายวิชาชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชาและการใช้ สื่อการสอนในทุกรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำดัชนีนิพนธ์ซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการ ทำงานได้ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้นจะประเมิน โดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิต จากนั้นจะรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงการเรียนการสอนและพัฒนาปรับปรุงให้คณาจารย์ผู้สอนให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทุกปี การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจะนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาปรับปรุงต่อไป และจะประเมินตามตัวบ่งชี้ ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด๗ข้อ๓โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย๓คนซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย๑คน(ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพ ภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมดจะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชากรณีที่พบปัญหาของรายวิชาก็สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อยในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้นจะกระทำทุกปีทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อยู่เสมอ

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka

สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถา ฎีกา อรรถกถา และปกรณ์วิเสส เป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา ร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์ปัญหาในคัมภีร์ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาร่วมสมัย สามารถนำมาศึกษาวิจัยต่อยอดทั้งในรูปของบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ

๓ (๓-๐-๖)

Buddhism on Reasoning and Hermeneutics

ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง

(๓) (๒-๒-๖)

Advanced Research Methodology

ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ฝึกปฏิบัติการจัดทำโครงงานวิจัย ครอบคลุม ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบข่ายการวิจัย ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย การทบทวนเอกสาร วิธีดำเนินการวิจัย แหล่งข้อมูล และโครงร่างเนื้อหาโดยสังเขป โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ

(๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Profession

สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ โดยเน้นให้นิสิตเลือกศึกษาวิชาชีพของตนเองหรือที่ตนเองสนใจ ทั้งประเด็นความเป็นมา การศึกษาและฝึกปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพ วิเคราะห์พุทธธรรมที่สามารถนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ

๘๐๐ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน

(๓) (๑-๔-๖)

Insight Meditation

ศึกษาหลักวิปัสสนากรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์วิสุทธิมรรค และวิเคราะห์รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย บนฐานของคัมภีร์พระพุทธศาสนา รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเจริญวิปัสสนากรรมฐานตามเกณฑ์การศึกษาระดับปริญญาเอก

๘๐๑ ๒๐๗ **สัมมนาหลักพุทธธรรม**

(๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhamma

สัมมนาหลักพุทธธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนิสิตในการวิเคราะห์พุทธธรรมทั้งที่เป็นหลักความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติหรือธรรมที่เป็นกลาง และข้อปฏิบัติที่เป็นกลางตามกฎธรรมชาติ ได้แก่ ขันธ อายตนะ ปฏิจจสมุปบาท กรรม นิพพาน สุญญตา พุทธภาวะ อริยสัจ อริยมรรค ไตรสิกขา เป็นต้น ที่นิสิตสามารถนำไปต่อยอดในการบูรณาการในงานดุษฎีนิพนธ์ บทความ และสารนิพนธ์ได้

๖๐๐ ๔๐๑ **สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย**

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Literary Works and Research

สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงานนิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดจนนำงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดโจทย์วิจัย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติมดุษฎีนิพนธ์

๘๐๑ ๒๐๘ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่**

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Modern Sciences

สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๒๑๓ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม**

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Feminism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี สถานะและบทบาทของสตรีในสังคมสมัยพุทธกาลและสมัยปัจจุบัน การแบ่งแยก การเลือกปฏิบัติ ความรุนแรงทางเพศ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคทางเพศ ตลอดจนการพัฒนาแนวทางและกลไกในการเสริมสร้างพลังสตรี โดยเน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา จัดการสัมมนา พร้อมสรุปประมวลผลการสัมมนา ที่สามารถนำไปต่อยอดในการทำบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๓๐๙ **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา**

(๓) (๒-๒-๖)

Information Technology for Buddhism

ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร สื่อและประเภทของสื่อ หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการสื่อสาร และจริยธรรมการสื่อสารในพระพุทธศาสนา บทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศในการ

ตอบสนองการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การอ้างอิงและการนำเสนอ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการในการผลิตสื่อใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๘๐๑ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ (๓)(๒-๒-๖)

Seminar on Buddhism and Modern World Society

สัมมนาเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของพระพุทธศาสนาในสังคมโลกยุคใหม่ ด้วยกระบวนการวิจัย การประยุกต์ใช้ และการทดลองล่าสุดเกี่ยวกับคำสอนและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาในด้านประสาทวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา จิตบำบัด การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เศรษฐศาสตร์ สันติศึกษา และการจัดการ ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมทักษะในการพัฒนามุมมองทางพระพุทธศาสนาและค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาและสนองต่อความท้าทายในโลกสมัยใหม่

๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖)

Independent Study in Religious Studies

นิสิตจัดทำโครงงานโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา ศึกษาเปรียบเทียบถึงความเป็นสากลแห่งคำสอน ศาสนสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมความเชื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติของมนุษยชาติ และการเกื้อกูลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นต้น ของศาสนาต่าง ๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อและนำเสนอผลการศึกษาในชั้นเรียน หรือเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ

๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Psychotherapy and Counseling

ศึกษาวิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบกับจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความเครียด ความรัก ความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว และสุขภาพ

๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sustainable Development

สัมมนาแนวคตินโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน วิเคราะห์หลักการแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการเรียนรู้ขบวนการพระพุทธศาสนาที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ

๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and Aged Society

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์ แนวโน้มปัญหา และการตอบสนองต่อสังคมผู้สูงอายุในโลกและประเทศไทย การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อสร้างกลไกและบริหารจัดการ เพื่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงสู่ผู้สูงอายุ การพึ่งตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า การส่งเสริมสุขภาพ การดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง ตลอดจนการศึกษาดูงานกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๘๐๑ ๓๑๓ สัมมนาพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาวะ

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhist Monks and Development of Well-being

สัมมนาปัญหาสุขภาวะ ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา สาเหตุสำคัญและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคในหมู่พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนในสังคมไทย วิธีการและกลไกในการสร้างเสริมสุขภาวะ และการดูแลรักษาโรคตามหลักพระธรรมวินัยและวิทยาการสมัยใหม่ บทบาทของพระสงฆ์และแนวทางการสร้างเสริมสุขภาวะในชุมชน การดูแลผู้สูงอายุ การดูแลผู้ป่วยระยะท้าย เป็นต้น

๘๐๑ ๓๒๖ สัมมนาพุทธปรัชญา

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhist Philosophy

สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดทางอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพุทธปรัชญาสำนักต่าง ๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มหายมิกะ โยคจาร สุขาวดี อวตังสกะ และพุทธตันตระ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแนวคิดหลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ เพื่อนำไปต่อยอดในงานดุษฎีนิพนธ์และบทความ และสารนิพนธ์ได้

๘๐๑ ๑๒๐ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism

สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน ในประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พัฒนาการ นิกายสำคัญ คัมภีร์และหลักคำสอนสำคัญ การรักษาและถ่ายทอดคำสอน อิทธิพลที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนการเผชิญต่อความท้าทายใหม่ ๆ และการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน

๘๐๑ ๓๑๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมปัจจุบัน เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนแนวคิด ความสุขมวลรวมประชาชาติ ที่เป็นรูปธรรม

๘๐๑ ๓๑๔ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Socially Engaged Buddhism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิด ทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมี ส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อ สังคมในโลกยุคใหม่ ตลอดจนการศึกษาดูงานกิจกรรมเพื่อสังคมของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๘๐๑ ๓๑๕ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Abhidhamma Pitaka

สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา โดยเน้นกำเนิดและพัฒนาการของพระ อภิธรรมปิฎกและอรรถกถา รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสังขะ กรรมกับ อนัตตา ปรมัตถธรรม ๔ เชื่อมโยงกับคัมภีร์อภิธรรมาวตาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ตลอดจน วิเคราะห์การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตจิต และสังคมสมัยใหม่

๓๐๘ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Local Literatures

สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติ ทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตถุธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจ พระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรือ อรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพุท วัฒนธรรม

๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Local Cultures

สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติ ทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตถุธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจ พระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรือ

อรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพุทธวัฒนธรรม

๘๐๑ ๒๑๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย

๓ (๓-๐-๖)

Buddhism in Thai Literatures

สัมมนาแนวคิดและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย โดยเน้นวิเคราะห์ความเป็นมา รูปแบบและโวหารการประพันธ์ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของวรรณคดีไทยที่มีต่อคติความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นให้กว้างขวางและลุ่มลึกต่อไป

ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๔๐๐

ดุษฎีนิพนธ์

แบบ ๒.๑

๓๖

หน่วยกิต

Dissertation

เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข

เปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		หมายเหตุ
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
๑. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๖๒๑๘๕๘๐๐๑๖๓๒ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Buddhist Studies	๑. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๖๒๑๘๕๘๐๐๑๖๓๒ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism	เปลี่ยนชื่อหลักสูตร
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Buddhist Studies)	๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Buddhism ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : D.B.	เปลี่ยนชื่อปริญญา

ปรัชญาและวัตถุประสงค์		หมายเหตุ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
ปรัชญา เรียนรู้และเข้าใจพุทธศาสน์อย่างถูกต้องและมีความสุข ประยุกต์และบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ มีจิตเมตตาเป็น กัลยาณมิตรทำประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างเหมาะสม	ปรัชญา เชี่ยวชาญพุทธศาสตร์สร้างพุทธนวัตกรรม ชี้นำสังคม อุดมปัญญา	ปรับปรัชญา

วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	ปรับวัตถุประสงค์
๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจ พระไตรปิฎกและคัมภีร์พระพุทธศาสนาอื่นอย่างละเอียดลึกซึ้งทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และสามารถบูรณาการ เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม ๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจในการศึกษาวิจัยหลักพุทธธรรมในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนา ๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม มีศรัทธาพร้อมอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์พุทธธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมและประสานประโยชน์ตนและคนอื่นอย่างถูกต้องเหมาะสม	๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในหลักพระพุทธศาสนา คัมภีร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถในการบูรณาการกับวิทยาการสมัยใหม่ที่หลากหลาย ๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีทักษะการวิจัยเชิงบูรณาการพุทธศาสตร์กับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างองค์ความรู้ใหม่และพุทธนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดถึงทักษะการสื่อสารผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม ๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและความกล้าหาญทางจริยธรรม ในการชี้นำสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีจิตสาธารณะและความมุ่งมั่นต่อยอดการเรียนรู้วิชาการพระพุทธศาสนาและพุทธนวัตกรรม ชี้นำสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก	ปรับวัตถุประสงค์

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕
โครงสร้างหลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๖๒

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๒		หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	
หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑	หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ		๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ นับหน่วยกิต	๖	๑.๑ นับหน่วยกิต	๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)
๒. หมวดวิชาเอก		๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ นับหน่วยกิต	๖	๒.๑ นับหน่วยกิต	๖
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๓)	๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	๓. หมวดวิชาเลือก	๖
๔. คุชฌินิพนธ์	๓๖	๔. คุชฌินิพนธ์	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔	รวมทั้งสิ้น	๕๔

เปรียบเทียบรายวิชาและแนวสั้งเขปรายวิชา

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
วิชาบังคับแบบ ๒.๑ จำนวน ๖ หน่วยกิต แบบ ๒.๒ จำนวน ๙ หน่วยกิต	วิชาบังคับ แบบ ๒.๑ จำนวน ๖ แบบ ๒.๒ จำนวน ๙ หน่วยกิต	คงไว้ตามเดิม
วิชาบังคับนับหน่วยกิต	วิชาบังคับนับหน่วยกิต	
๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา๓ (๓-๐-๖) Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก โดยมีคัมภีร์อรรถกถาเป็นคัมภีร์สนับสนุนให้นิสิตกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น เช่น นิติศาสตร์ในพระวินัยปิฎก วิทยาศาสตร์ในพระสุตตันตปิฎก นิเวศวิทยาในพระสุตตันตปิฎก จิตวิทยาในพระอภิธรรมปิฎก เป็นต้น แล้วจัดทำโครงร่าง รายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวิจัย ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Literary Works, Research and Thesis สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงานนิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดถึงงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดโจทย์วิจัย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ การวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติม	๑. ปรับชื่อวิชา ๒. ปรับคำอธิบายรายวิชา ๓. ปรับเป็นวิชาเอกไม่นับหน่วยกิต ๔. ยุบรวมรายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์กับสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็นวิชาเดียวกัน ๕. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวิชา ๖. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ในแบบ ๑.๒ และบังคับนับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑, และ ๒.๒

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๘๐๐ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and Hermeneutics ศึกษาศาสตร์แห่งการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนาและปรัชญาที่นำไปสู่การสร้างรูปแบบวิธีการตีความแบบต่างๆ รวมทั้งบริบททางสังคมและวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการตีความคำสอนทางศาสนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเฉพาะการตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานที่ปรากฏในคัมภีร์ไตรปิฎก และอรรถกถาฎีกา เปฏโกปเทส เนตติปกรณ์ มิลินทปัญหา ปรัชญาปารมิตาสูตร ลังกาวดารสูตร เป็นต้น	๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Modern Sciences สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้บัณฑิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้	๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่ ๒. ยุบ ร ว ม ร า ย วิ ษ า พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความกับพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผลเข้าด้วยกัน ๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่เพื่อให้เป็นเอกภาพ และครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่ยุบรวมกัน ๔. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ๕. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ ๖. เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๑.๑ และ ๑.๒ และเป็นวิชาวิชาบังคับนับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑ และ ๒.๒

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	๘๐๓ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ใน วิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติ ธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตรธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยง กับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรือ อรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพหุวัฒนธรรม	๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ย่อยข้อ ๑.๑ ที่ต้องการเน้น ให้เข้าใจในวรรณกรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๑ (๙), แบบ ๑.๒ (๙) แบบ ๒.๑ (๑๕) และ แบบ ๒.๒ (๑๕)	วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๑ (๖), แบบ ๑.๒ (๙), แบบ ๒.๑ (๖) และ แบบ ๒.๒ (๙)	
	๘๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ (๓) (๓-๐-๖) Buddhism and Reasoning Sciences and Hermeneutics ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของ ตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็น เครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุ มีผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่ ๒. ย ข ร ว ม ร า ย วิ ษ า พระพุทธศาสนากับศาสตร์ แห่งการตีความกับ พระพุทธศาสนากับศาสตร์ แห่งการใช้เหตุผลเข้า ด้วยกัน ๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ เพื่อให้เป็นเอกภาพ และ ครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่ ยุบรวมกัน ๔. ปรับเป็นวิชาบังคับไม่นับ หน่วยกิต ในแบบ ๑.๑, ๑.๒, วิชาเอกไม่นับหน่วย กิตในแบบ ๒.๑ และเอก นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๒

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๓-๐-๖) Advanced Research Methodology ศึกษาระเบียบวิธีการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างน้อย ๓ เพื่อฝึกดำเนินการวิจัย โดยให้นิสิตเสนอโครงงานวิจัย ครอบคลุมหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย และแหล่งข้อมูล โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง(๓) (๒-๒-๖) Advanced Research Methodology ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ฝึกปฏิบัติการจัดทำโครงงานวิจัย ครอบคลุม ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบข่ายการวิจัย ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย การทบทวนเอกสารวิธีดำเนินการวิจัย แหล่งข้อมูล และโครงงานเนื้อหาโดยสังเขป โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา ๒. ปรับชั่วโมงบรรยาย เป็น ๒ หน่วยกิต เพิ่มชั่วโมงปฏิบัติการ ๑ หน่วยกิต
๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Profession สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ เช่นวิชาชีพครู วิชาชีพสื่อ วิชาชีพบัญชี วิชาชีพแพทย์และพยาบาล วิชาชีพนักกฎหมาย วิชาชีพวิศวกร เป็นต้น โดยเน้นให้นิสิตที่มีอาชีพนั้นๆ นำพุทธธรรมเข้าไปเป็นฐานและวิธีการ สำหรับวิเคราะห์แก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ	๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖) สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพต่างๆ โดยเน้นให้นิสิตเลือกศึกษาวิชาชีพของตนเองหรือที่ตนเองสนใจ ทั้งประเด็นความเป็นมา การศึกษาและฝึกปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพ วิเคราะห์พุทธธรรมที่สามารถนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่าง ๆ	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖) Seminar on the Tipitaka and Buddhist Literary Works สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ให้ความสัมพันธ์และพัฒนากการ เช่น มลลนทปัญหา วมุตตมรรค วสฐธมมรรค มังคลตถทปนลและอรรธกถาธรรมบท โดยเน้น ให้นลลตมลความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์และพัฒนากการ ศัพท์สำนวนววิชาการทางพระพุทธศาสนา รูปแบบการแต่งคัมภลร์ โครงสร้าง เนื้อหา และองค์ความรู้ในงานนิพนธ์เรื่องนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำวจล	๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนางานนิพนธ์ และงานวจล (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Literary Works, Research and Thesis สัมมนางานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ โดยเน้น ให้นลลตมลความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของงานนิพนธ์และความสัมพันธ์พระไตรปิฎก ตลอดถึงงานวจลและวทยานิพนธ์ยุคปัจจุบันที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศลภาวลคราะห์ การกำหนดจลทยวจล ที่มาและความสำคัญของปัญหา วตฤประสงค การวจล ขอบเขตการวจล วลลดาเนินการวจล ผลการวจล และข้อเสนอแนะ รวมถึงประเด็นปัญหาลที่ควรนำมาศลภาวลจลเพิ่มเติม	๑. ยุบรวมรายวลาสัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์กับสัมมนางานวจลและวทยานิพนธ์เป็นวลาเดียวกัน ๒. ปรับคำอธิบายรายวลาใหม่ ใหลครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวลา ๓. ปรับเป็นวลาบังคับไม่นับหน่วยกิต แบบ ๑.๒
๘๐๐ ๓๐๖ วปัสสนากรรมฐาน (๓) (๓-๒-๖) Insight Meditation ศลภาวปัสสนากรรมฐานภาคทฤษฎลและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎลเน้นศลภาวลคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภลร์วสฐธมมรรค และวลคราะห์รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทยบนฐานของคัมภลร์พระพุทธศาสนา ส่วนในภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนนำนลลตมลฝึกปฏิบัติกรรมฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง	๘๐๐๓๐๖ วปัสสนากรรมฐาน (๓) (๑-๔-๖) Insight Meditation ศลภาวหลักวปัสสนากรรมฐานทั้งภาคทฤษฎลและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎลเน้นศลภาวลคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ในพระไตรปิฎกและคัมภลร์วสฐธมมรรค และวลคราะห์รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย บนฐานของคัมภลร์พระพุทธศาสนา รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเจริญวปัสสนากรรมฐานตามเกณฑ์การศลภาวระดับปริญญาเอก	๑. ปรับคำอธิบายรายวลา ๒. ปรับโครงสร้างเป็นบรรยาย ๑ หน่วยกิต และฝึกปฏิบัติการอีก ๒ หน่วยกิต ๓. เป็นวลาเอกไม่นับหน่วยกิต ในแบบ ๑.๑ และ ๑.๒ วลาบังคับไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๑ และ ๒.๒

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๖๐๐๔๐๑ สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖) Seminar on Research and Thesis สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ โครงสร้างเนื้อหา ประเด็นปัญหา วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม		๑. ยุบรวมรายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์กับสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เป็นวิชาเดียวกัน ๒. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๒ รายวิชา ๓. ปรับเป็นวิชาบังคับนับหน่วยกิต
วิชาเอก	วิชาเอก	
วิชาเอกนับหน่วยกิต	วิชาเอกนับหน่วยกิต	
๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism สัมมนาหลักพุทธธรรมทั้งฝ่ายพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานโดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนสำคัญ เน้นพุทธธรรมที่เป็นแกนหลัก พุทธธรรมที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติ และพุทธธรรมแนวประยุกต์ใช้ ได้แก่ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ชั้น ๕ ปฏิจจสมุปบาท สุนฺญตา นิพพาน จิตประภัสสร กายของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระโพธิสัตว์ บารมี ๑๐ และอื่นๆ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา	๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism(แก้ไข) สัมมนาหลักพุทธธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนิสิตในการวิเคราะห์พุทธธรรมทั้งที่เป็นหลักความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติหรือธรรมที่เป็นกลาง และข้อปฏิบัติที่เป็นกลางตามกฎธรรมชาติ เช่น ชั้น อายตนะ ปฏิจจสมุปบาท กรรม นิพพาน สุนฺญตา พุทธภาวะ อริยสัจ อริยมรรค ไตรสิกขา เป็นต้น ที่นิสิตสามารถนำไปต่อยอดในการบูรณาการในงานดุษฎีนิพนธ์ บทความและสารนิพนธ์ได้	๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Modern Sciences สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตประยุกต์ วิทยาการสมัยใหม่ มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษาโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Modern Sciences สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์แบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา การประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่ มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่ และต่อยอดบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้	๑. ปรับคำอธิบายรายวิชา
วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	
๘๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (๓) (๓-๐-๖) Buddhism and Reasoning Sciences ศึกษาวิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดแบบสร้างสรรค์ และการใช้เหตุผลทางตรรก	๘๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผลและการตีความ (๓) (๓-๐-๖) Buddhism and Reasoning Sciences and Hermeneutics ศึกษาวิเคราะห์วิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่าง ๆ ของตะวันตก เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการตีความทั้งแบบตะวันตก และตะวันออก เพื่อเป็น	๑. ปรับชื่อรายวิชาใหม่ ๒. ยุบรวมรายวิชา พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความกับ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผลเข้าด้วยกัน ๓. ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ เพื่อให้เป็นเอกภาพ และ

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
แบบนิรนัยและอุปนัย เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน	เครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุมีผลและหลากหลายมิติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	ครอบคลุมรายวิชาทั้ง ๒ ที่บูรรวมกัน ๔. ปรับเป็นวิชาบังคับ
	๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎก (๓) (๓-๐-๖) Seminar on the Tipitaka สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสสเป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้มีสติมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา ร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์ปัญหาในคัมภีร์ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาร่วมสมัย สามารถนำมาศึกษาวิจัยต่อยอดทั้งในรูปของบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้	๑. ปรับชื่อวิชา ๒. ปรับคำอธิบายรายวิชา ๓. ปรับจากวิชาบังคับนับหน่วยกิตเป็นวิชาเอกนับหน่วยกิต ในแบบ ๒.๑ และเป็นเอกไม่นับหน่วยกิตในแบบ ๒.๒
	๘๐๑ ๓๐๙ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพระพุทธศาสนา(๓)(๒-๒-๖) Information Technology for Buddhism ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร สื่อและประเภทของสื่อ หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับการสื่อสาร และจริยธรรมการสื่อสารในพระพุทธศาสนา บทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศในการตอบสนองการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การอ้างอิงและการนำเสนอ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการในการผลิตสื่อใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ ๒ ของหลักสูตรที่ปรับใหม่
	๘๐๑ ๓๐๘ พระพุทธศาสนากับสังคมโลกยุคใหม่ (๓) (๒-๒-๖) Seminar on Buddhism and modern world society สัมมนาเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของพระพุทธศาสนาในสังคมโลกยุคใหม่ ด้วยกระบวนการวิจัย การประยุกต์ใช้ และการทดลองล่าสุดเกี่ยวกับคำสอนและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาในด้าน	๑. เพิ่มรายวิชาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ ๒ ของหลักสูตรที่ปรับใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	ประสาทวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา จิตบำบัด การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เศรษฐศาสตร์ สันติศึกษา และการจัดการ ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมทักษะในการพัฒนามุมมองทางพระพุทธศาสนา และค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาและสนองต่อความท้าทายในโลกสมัยใหม่	
วิชาเลือก	วิชาเลือก	
๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖) Independent Study in Religious Studies ศึกษาอิสระแนวคิดและคำสอนของศาสนาต่างๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ โดยศึกษาเปรียบเทียบถึงความเป็นสากลแห่งคำสอน การอยู่อย่างสันติของมนุษยชาติและการเกื้อกูลต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๑๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา นิสิตจัดทำโครงงานโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา ศึกษาเปรียบเทียบถึงความเป็นสากลแห่งคำสอน ศาสนสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมความเชื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติของมนุษยชาติ และการเกื้อกูลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นต้น ของศาสนาต่าง ๆ คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อและนำเสนอผลการศึกษาในชั้นเรียน หรือเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
๘๐๑ ๒๑๑ สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Applied Buddhist Ethics สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ โดยเน้นศึกษาหลักการและเกณฑ์ตัดสินในพุทธจริยศาสตร์เพื่อตอบปัญหาทางจริยศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน เช่น การเลือกเพศ การตัดต่อพันธุกรรม การใช้สัตว์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ การบริจาคอวัยวะ การอุ้มบุญ อัตวินิบาตกรรม การุณยฆาต โทษประหารชีวิต สงครามที่เป็นธรรม การทำแท้ง ปัญหาเรื่องสิทธิเหนือร่างกาย สิทธิที่จะตาย การแต่งงานกับเพศเดียวกัน การละเมิด		ตัดออก

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
ทรัพย์สินทางปัญญา จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์ธุรกิจ จริยศาสตร์การแพทย์ และประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้สัปดาห์ต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา		
๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Sustainable Development สัมมนาแนวคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน แล้ววิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนาที่เน้นความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ สัปดาห์ต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา	๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Sustainable Development สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน วิเคราะห์หลักการแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการเรียนรู้ขอบข่ายพระพุทธศาสนาที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
๘๐๑ ๒๑๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Feminism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันด้านสถานะและบทบาทระหว่างบุรุษกับสตรีในสังคม รวมทั้งประเด็นคำถามของสังคมสมัยใหม่ที่มา	๘๐๑ ๓๒๓ สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Feminism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี สถานะและบทบาทของสตรีในสังคมสมัยพุทธกาลและสมัยปัจจุบัน การแบ่งแยก การเลือกปฏิบัติ ความรุนแรงทางเพศ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคทางเพศ ตลอด	ปรับรหัสและคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
ควบคู่กับแนวคิดแบบสตรีนิยม (Feminism) สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา	ถึงการพัฒนาแนวทางและกลไกในการเสริมสร้างพลังสตรี โดยเน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการสัมมนา จัดการสัมมนา พร้อมสรุปประมวลผลการสัมมนา ที่สามารถนำไปต่อยอดในการทำบทความ สารนิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ได้	
๘๐๑ ๒๑๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism in Thai Literatures ศึกษาแนวความคิดทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย เรื่องเด่นๆ โดยเน้นวิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธศาสนาในแง่หลักคำสอน ภาษา โลกทัศน์ ฉาก โครงเรื่อง และบุคลิกลักษณะของบุคคลในวรรณคดี รวมทั้งศึกษาบทบาทของวรรณคดีไทยในฐานะเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเชื่อทางพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในแง่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทยและค่านิยมทางสังคม	๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism in Thai Literatures สัมมนาแนวคิดและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทย โดยเน้นวิเคราะห์ความเป็นมา รูปแบบและโวหารการประพันธ์ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา สาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของวรรณคดีไทยที่มีต่อคติความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นให้กว้างขวางและลุ่มลึกต่อไป	ปรับรหัสและคำอธิบายรายวิชาใหม่
๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Psychotherapy and Counseling วิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับหลักจิตรักษาและการให้คำปรึกษาในจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาความเครียด ปัญหาความ	๘๐๑ ๓๑๕ จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Psychotherapy and Counseling ศึกษาวิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบกับจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความเครียด ความรัก ความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว และสุขภาพ	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
ขัดแย้งทางสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพและปัญหาเกี่ยวกับความรัก เป็นต้น		
๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Aged Society สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อหาแนวทางในการนำพุทธธรรมมาบูรณาการกับหลักการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ การพึ่งตนเอง จิตวิทยาในการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า เป็นต้น โดยเน้นศึกษาหลักการทั้งฝ่ายที่เป็นผู้ดูแลและผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา	๘๐๑ ๓๒๔ พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Aged Society สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์แนวโน้มปัญหา และการตอบสนองต่อสังคมผู้สูงอายุในโลกและประเทศไทย การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อสร้างกลไกและบริหารจัดการ เพื่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงสู่วัยผู้สูงอายุ การพึ่งตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า การส่งเสริมสุขภาพ การดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง ตลอดจนการศึกษาดูงานกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนา ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) โดยเน้นศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องและส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอันเกิดจากความไม่พอเพียงในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและบริโณคนิยมในสังคมปัจจุบัน แล้วเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลัก	๘๐๑ ๓๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมปัจจุบัน เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจตามแนว	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

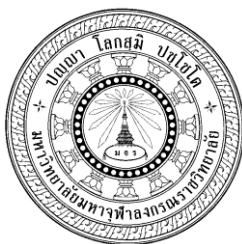
หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
เศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา	พระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดถึงแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ ที่เป็นรูปธรรม	
๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Socially Engaged Buddhism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ เช่น ขบวนการสรวโหทัยในศรีลังกา ขบวนการชาวพุทธเวียดนาม ขบวนการชาวพุทธทิเบต ขบวนการชาวพุทธไทย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา	๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Socially Engaged Buddhism สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ ตลอดถึงการศึกษาสถานการณ์เพื่อสังคมของขบวนการพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Abhidhamma Pitaka สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎก โดยเน้นศึกษากำเนิดและการพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎก รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสมมติสัจจะและปรมัตตสัจจะ แนวคิดเรื่องกรรมกับอนัตตา แนวคิดเรื่องปรมัตตธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน เป็นต้น เชื่อมโยงกับคัมภีร์อภิธรรมมัจจุตสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ตลอดถึง ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาน้อย	๘๐๑ ๓๑๙ สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Abhidhamma Pitaka สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา โดยเน้นกำเนิดและการพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎกและอรรถกถา รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสัจจะ กรรมกับอนัตตา ปรมัตตธรรม ๔ เชื่อมโยงกับคัมภีร์อภิธรรมมัจจุตสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ตลอดถึง วิเคราะห์การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตจิต และสังคมสมัยใหม่	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา		
๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and ASEAN Community ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับ หลักการของอาเซียน ๓ อย่าง คือ(๑)ประชาคมการเมืองและ ความมั่นคงอาเซียน (๒)ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยนิสิตต้องกำหนด ประเด็นที่เกี่ยวกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำ โครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา	๘๐๑ ๓๒๐ พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and ASEAN Community ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์ กับหลักการของประชาคมอาเซียน ๓ ด้าน คือ ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยเน้นวิเคราะห์หลัก ความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติและข้อปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติใน พระพุทธศาสนา ตลอดถึงศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาที่ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมหลักการทั้ง ๓ ด้าน ในอาเซียน	ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
	๘๐๑ ๓๒๕ สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และ วัชรยาน๓ (๓-๐-๖) Seminar on Theravada Mahayana and Vajrayana Buddhism สัมมนาพระพุทธศาสนาเถรวาท มหายาน และวัชรยาน ในประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พัฒนาการ นิกายสำคัญ คัมภีร์ และหลักคำสอนสำคัญ การรักษาและถ่ายทอดคำสอน อิทธิพลที่มี ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนการเผชิญต่อความท้าทายใหม่ ๆ และการปรับตัวเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ยุคปัจจุบัน	เป็นรายวิชาเดิมในหลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕ นำมา ปรับชื่อวิชาใหม่ และเขียน คำอธิบายรายวิชาใหม่ให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	๘๐๑ ๓๑๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวรรณกรรมท้องถิ่น (๓) (๓-๐-๖) สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่น โดยวิเคราะห์รูปแบบการ โวหารการประพันธ์ โครงสร้าง วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระสำคัญ ตลอดจนอิทธิพลของงานวรรณกรรมที่มีต่อคตินิยม เชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจรากฐานวิถีชีวิตของคนในชุมชนในท้องถิ่น	เพิ่มรายวิชาใหม่
	๘๐๑ ๓๐๑ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมท้องถิ่น (๓) (๓-๐-๖) สัมมนาแนวคิด หรือหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นผ่านมิติทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น คติธรรม, นิติธรรม, สหธรรม, และวัตรธรรม เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาในมิติของชาวบ้านสู่การเชื่อมโยงกับหลักการสำคัญแห่งคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก หรืออรรถกถา อันจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจบริบทชุมชน และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจ บนพื้นฐานของพุทธวัฒนธรรม	เพิ่มรายวิชาใหม่
	๘๐๑ ๓๒๖ สัมมนาพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhist Philosophy สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดทางอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพุทธปรัชญาสำนักต่าง ๆ	เป็นรายวิชาเดิมในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๕ นำมาปรับชื่อวิชาใหม่ และเขียนคำอธิบายรายวิชาใหม่ให้

หลักสูตรปี พ.ศ.๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๕	หมายเหตุ
	คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มัชฌิมิกะ โยคอาจารย์ สุชาวดี อวดังสกะ และพุทธตันตระ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแนวคิด หลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ เพื่อนำไปต่อยอดในงานดุษฎี นิพนธ์ และบทความ และสารนิพนธ์ได้	เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน
ดุษฎีนิพนธ์	ดุษฎีนิพนธ์	
แบบ ๒.๑ ๘๐๐ ๔๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๓๖ หน่วยกิต Dissertation เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหา เป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	แบบ ๒.๑ ๘๐๐ ๔๐๐ <u>ดุษฎีนิพนธ์</u> ๓๖ หน่วยกิต Dissertation เป็นโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบและเนื้อหา เป็นไปตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	คงเดิม

ภาคผนวก ค
ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราว ประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับระเบียบประกาศคำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อ
บังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึงผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรม เก้า ประโยคและ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยจัดการศึกษาระบบหน่วยกิตวิทยาเขตโดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติแต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือกไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือกไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติและไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติและไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาค

การศึกษาปกติตามข้อ๑๑.๑และข้อ๑๑.๒คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีกแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน๒ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓การนับเวลาในข้อ๑๑.๑และข้อ๑๑.๒ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ๑๓.๑.๑

๑๑.๔รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ๑ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ๓ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ๑หน่วยกิต

๑๑.๕รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการณ์อภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ๒ ถึง ๓ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้วนิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ๑หน่วยกิต

ข้อ๑๒การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน๕ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน๘หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมและรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ๑๓การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑นิสิตที่มีเหตุจำเป็นอาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่งเมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า๑ภาคการศึกษาปกติโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน๓๐วันนับจากวันเปิด ภาคการศึกษาใหม่หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าวนิสิตอาจขอลาพักการศึกษา เป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญในกรณีนี้นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ๑๓.๑.๑ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษายกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาลงจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้วในกรณีนี้ให้นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ๑๔การฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่๑ต่ำกว่า๒.๕๐

๑๔.๒สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า๓.๐๐

๑๔.๓ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑หรือข้อ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ๑๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ๑๓หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ๑๕ นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ๑๔.๕ และ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา๒ปีนับจากวันที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตและถ้าคุณสมบัติบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมดในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆเหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่างๆตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดสำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมดพร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน๗วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเองยกเว้นกรณีที่มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามิเหตุจำเป็นอย่างยิ่งจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน๗วัน

นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใดต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นและจะศึกษาเกินกว่า๑สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษาโดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน๑๔วันแรกของภาคการศึกษาปกติ นับจากวันเปิดภาคการศึกษาไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นวันแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า๖หน่วยกิตและไม่เกิน๑๕หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนดต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษาตาเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอนเพิ่มและเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำใ้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปรายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียบ

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใดเมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้นเว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ในกรณีเช่นนั้น นิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชาให้กระทำใ้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาโดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบการเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น เมื่อสิ้นภาคการศึกษาให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น หรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้นก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษา รายวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษาระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผลให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อนักศึกษาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างกาเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น

ระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B +
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา เพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วนเพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจและหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้โอนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาคนับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓. ข้อ ๑๔.๑.๒ และข้อ ๑๔.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมิได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมิได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้นเป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตรให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้นเว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชาซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชาต้องลงทะเบียนศึกษาวิชานั้นอีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือกนิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาคโดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้นและคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้นโดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตนิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า๒ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า๑๖หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตนิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า๒ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า๑๒หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้วให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตการนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า หรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

- ๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม
- ๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายกลุ่มวิชาทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U
- ๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา
- ๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐
- ๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ
- ๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ๓๒ในกรณีที่นิสิตกระทำความผิดเกี่ยวกับการสอบต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

- ๓๒.๑ ภาคทัณฑ์
- ๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา
- ๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น
- ๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่๑ภาคการศึกษาถึง๓ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี
- ๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ๓๓นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงามในกรณีที่นิสิตกระทำความผิดข้อบังคับระเบียบคำสั่งหรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยและได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ๓๒นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

- ๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย
- ๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาที่กำหนดไม่เกิน๓ปีการศึกษา
- ๓๓.๓ ระงับการออกใบแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน๓ปีการศึกษา

ข้อ๓๔ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำความผิดต่างๆตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ๓๒และข้อ๓๓ตามสมควรแก่กรณีเฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำความผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ๓๒

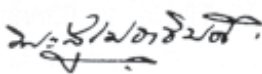
บทเฉพาะกาล

ข้อ๓๕ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไปให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศณวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๘**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ เมื่อ วัน พฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.๒๕๔๑แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ.๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่

วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

“ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามีน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

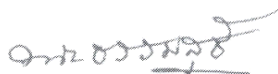
๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

ร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)

พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ**

พ.ศ. ๒๕๔๑

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย

คำแนะนำของคณบดี

- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ

- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการศึกษการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้
- ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปณโณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การศึกษาวិชากรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต

วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐**

อนุญาตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒
- (๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- (๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์(สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั้วคร่าว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บท ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อนิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๗.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดหากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราค่าลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อกณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้นหากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูปคน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้จะต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีความรู้ที่ได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาดังแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้ระดับค่าเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ ไม่ว่ากรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัยกรณีที่มีมติไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้วให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อยแล้ว ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็นแบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพลเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมปาญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต

รวมทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชาธิบดีโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคุณุหัตถศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคุณุหัตถ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคุณุหัตถศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.ธ.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา

เพื่อให้การกำหนดรหัสประจำรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑) รหัสรายวิชา
 - ๒) ชื่อวิชา
 - ๓) จำนวนหน่วยกิต
 - ๔) จำนวนชั่วโมงบรรยาย
 - ๕) จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ
 - ๖) จำนวนชั่วโมงศึกษานอกเวลา
๑. รหัสรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเลข ๖ หลัก ตัวอย่าง ๑๐๑ ๒๑๑
- ๑.๑ เลขตัวที่ ๑ หมายถึง คณะและระดับของหลักสูตร ดังนี้

๑) เลข ๑	หมายถึง คณะพุทธศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๒) เลข ๒	หมายถึง คณะครุศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๓) เลข ๓	หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๔) เลข ๔	หมายถึง คณะสังคมศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี

- ๕) เลข ๕ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ๖) เลข ๖ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- ๗) เลข ๗ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ๘) เลข ๘ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ๙) เลข ๙ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๒ เลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึง สาขาวิชา เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ ในทุกหลักสูตร โดยให้นับเลขตามลำดับการเปิดสาขาวิชา และเลข ๐๐ หมายถึง หลายสาขาวิชาในหลักสูตรนั้นบังคับให้ศึกษารายวิชาเหมือนกัน

๑.๓ เลขตัวที่ ๔ หมายถึง ชั้นปีที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ เป็นต้นไป และหมายถึงภาคการศึกษาที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑.๔ เลขตัวที่ ๕ และ ๖ หมายถึง ลำดับรายวิชาในแต่ละหลักสูตร เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ และเลข ๐๐ หมายถึง สารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์

๑.๕ รายวิชาที่เป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนพระพุทธศาสนา ให้กำหนดเลข ๓ ตัวแรกเป็นเลข ๐๐๐

๒. ชื่อรายวิชา

- ๒.๑ ให้เขียนชื่อเต็มของรายวิชา ไม่จำกัดจำนวนตัวอักษร
- ๒.๒ หลักสูตรภาษาไทย ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ๒.๓ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาอังกฤษอย่างเดียว
- ๒.๔ หลักสูตรภาษาอื่นจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ

๓. จำนวนหน่วยกิต

ต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๔. จำนวนชั่วโมงบรรยาย

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ

๕.๑ คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕.๒ จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการรวมถึงการปฏิบัติให้ห้องทดลอง หรือการปฏิบัติในภาคสนาม

๖. จำนวนศึกษานอกเวลา

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

ข. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๑. การกำหนดรหัสรายวิชาใหม่เพื่อใช้กับรายวิชาใหม่ สามารถกระทำได้ที่

๒. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ และใช้รหัสรายวิชาใหม่ กระทำได้แต่ต้องตรวจสอบให้ละเอียดก่อนว่าไม่ซ้ำซ้อนกับรหัสรายวิชาอื่น

๓. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ แต่ใช้รหัสเดิมจะกระทำไม่ได้ ยกเว้นแต่จะได้ประกาศยกเลิกการใช้รหัสรายวิชานั้นเป็นเวลานานอย่างน้อย ๕ ปีแล้ว และรายวิชาในหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนแล้ว แต่ยังไม่มีการนิสิตลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่และหลักสูตรใหม่ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สถาบันภาษา” หมายความว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“MCU-GET: MCU-Graduate English Test” หมายความว่า การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ mcu ๐๐๓ และ mcu ๐๐๔ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บส., ป.ทศ. และ ป.สศ. ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษตามที่สถาบันภาษากำหนด จึงจะมีสิทธิ์ขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

กรณีนิสิตผ่านการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือผ่านการสอบ MCU-GET หรือผ่านการสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ก่อนได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา ได้รับยกเว้นไม่ต้องสมัครเรียนหรือสมัครสอบ MCU-GET อีก

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต

เพื่อให้การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต ดังนี้

๑. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข ว่า “สารนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Research Paper”
๒. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก ว่า “วิทยานิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Thesis”
๓. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ว่า “ดุษฎีนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Dissertation”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร,ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๒๒๘/๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๘ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย (ส่วนกลาง)

๑. พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รศ. ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ. ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระเมธีวราญณ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาทวี มหาปญโญ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๕. พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน, ผศ. ดร.	กรรมการ
๖. รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการ
๗. รศ. ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	กรรมการ
๘. รศ. ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	กรรมการ
๙. ผศ. ดร.แม้นกฤษณา รักษาโฉม	กรรมการ
๑๐. ผศ. ดร.ดวงเพชร สมศรี	กรรมการ
๑๑. ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์	กรรมการ
๑๒. รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๓. รศ. ดร.สำเนียง เลื่อมใส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๔. ผศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๑๕. ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
๑๖. พระมหาสันติ อธิภทฺโท, ดร.
๑๗. พระเสถียร สุทธิสัทโท
๑๘. ดร.สมคิด เศษวงค์
๑๙. ดร.อุดม จันทิมา
๒๐. นายภพภพ เทพรานี
๒๑. นายวิทยา ปานไช้
๒๒. แม่ชีอัญชิญา สุภิกกัต์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการและเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

วิทยาเขตขอนแก่น

๑. พระมหามิตร ฐิตปณฺโณ, รศ. ดร.
๒. พระมหาดาวสยาม วชิรปณฺโณ, ผศ. ดร.
๓. ดร.อดุลย์ หลานวงศ์
๔. รศ. ดร.เกียรติศักดิ์ บังเพลิง
๕. ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง
๖. ผศ. ดร.หอมหวล บัวระภา

กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตเชียงใหม่

๑. พระครูสิริปริยัตยานุศาสน์, ดร.
๒. พระครูพิพิธสุตาทร, ดร.
๓. ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์
๔. รศ. ดร.เทพประวิณ จันทร์แรง
๕. พระครูธรรมธัชชัยวิชิต ขยาภินนโท, ดร.
๖. รศ. ดร.วิโรจน์ อินทนนท์
๗. ผศ. ดร.ประทีป พิษทองกลาง

ประธานกรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑. พระครูโมสิตวัฒนานุกูล, ผศ. ดร.
๒. พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.
๓. พระครูโสภณรัตนบัณฑิต, ผศ. ดร.
๔. พระครูโกศลอรธกิจ, ดร.
๕. ผศ. ดร.สิทธิโชค ปาณะศรี
๖. ดร.สวัสดิ์ อโนทัย
๗. รศ. ดร.สมบุรณ์ บุญโท

กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตหนองคาย

๑. พระศรีญาณวงษ์, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูปริยัติสุวรรณวัฒน์, ดร.	กรรมการ
๓. พระครูพิศาลสารบัณฑิต, รศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระครูจิรธรรมธัช, รศ. ดร.	กรรมการ
๕. ผศ. ดร.สมเดช นามเกตุ	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.หอมทวล บัระภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.วิเชียร แสนมี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตนครราชสีมา

๑. พระมหาสุพร รกขิตตธมโม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. ผศ. ดร.เสฐียร ทั้งทองมะดัน	กรรมการ
๓. ดร.สิริภพ สนวนตง	กรรมการ
๔. ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์	กรรมการ
๕. รศ. ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. ผศ. ดร.ธวัชชา เดชสุภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตนครสวรรค์

๑. พระศรีสมโพธิ, ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาไธ้ ธมมเมธี, ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.ศิริโรจน์ นามเสนา	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.สามารถ สุขุประการ	กรรมการ
๕. ดร.วัฒน์ กัลยานีพัฒนกุล	กรรมการ
๖. ศ. ดร.วัชร งามจิตร์เจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตพะเยา

๑. พระครูวรธรรมวิฑูรย์, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. รศ. ดร.วันชัย พลเมืองดี	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.ชูชาติ สุทธะ	กรรมการ
๕. รศ. ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. ผศ. ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส

๑. พระเทพสุวรรณเมธี, รศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาโกมล กมโล, ผศ.	กรรมการ
๓. พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร.	กรรมการ
๔. ดร.ธานี สุวรรณประทีป	กรรมการ
๕. ดร.นวลวรรณ พูนวสุพลนัฏ	กรรมการ
๖. รศ. ดร.อำพล บุตดาสาร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. รศ. ดร.สำเนียง เลื่อมใส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

๑. พระครูพิพิธจารุธรรม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูสิริรัตนานุวัตร, รศ. ดร.	กรรมการ
๓. ดร.เจริญมณีจักร์	กรรมการ
๔. ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล	กรรมการ
๕. พระครูรัตนสุตาภรณ์, ผศ. ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๖. รศ. ดร.ปัญญา นามสง่า	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

๑. พระชยานันท์หมณี, ผศ.ดร.	กรรมการ
๒. ดร.ชำนาญ เกิดข้อ	กรรมการ
๓. ดร.โสภณ บัวจันทร์	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.เสริมศิริ อัครพัฒน์พันธ์	กรรมการ
๕. ผศ.ฐิติพร สะสม	กรรมการ
๖. รศ. ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.ประทีป พิษทองกลาง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๑. พระครูสิริสุตานุยุต, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระอธิการสมนึก จรโน, ดร.	กรรมการ
๓. พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภานี, ดร.	กรรมการ
๔. ผศ. พิเศษ ดร.ปกรณ์ มหากันธา	กรรมการ
๕. ผศ. ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา	กรรมการ
๖. รศ. ดร.วิโรจน์ อินทนนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

๑. พระอธิการสุชาติจันทโร, ดร.	กรรมการ
๒. นายจิรศักดิ์ ปันลำ	กรรมการ
๓. นายสมจันท์ ศรีปรัยยานนท์	กรรมการ
๔. รศ. ดร.ปรุฑม์ บุญศรีตัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๕. ผศ. ดร.โผน นามณี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

๑. พระครูปลัดสมหมาย อุดงสิทโธ, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูวาปีจันทคุณ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.ไพฑูรย์ สวณมะไฟ	กรรมการ
๔. ดร.สังเวียน สาผาง	กรรมการ
๕. รศ. ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระนิวฐุฒิ สิริจินโท, ดร.	กรรมการและเลขานุการ

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

๑. พระรัตนมณี, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูศรีรัตนกร, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระครูกิตติพัฒนานุยุต, ผศ. ดร.	กรรมการ
๔. พระอัครราชคุุทธิ์ สิริวฑฒโน, ดร.	กรรมการ
๕. พระครูไพโรจน์ศิริรักษ์, ดร.	กรรมการ
๖. รศ. ดร.สัญญา สะสอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.ชุตินันต์ สะสอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

๑. พระศรีสังญาณมณี, ดร.	กรรมการ
๒. พระครูปลัดพระพันธ์ อมมวฑฒโน, ดร.	กรรมการ
๓. ดร.กาญจนพงศ์ สุวรรณ	กรรมการ
๔. ดร.พูนศักดิ์ กมล	กรรมการ
๕. พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร.	กรรมการ
๖. พระมหาโยธิน โยธโก, รศ. ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. รศ. ดร.สุขพัฒน์ อนนธ์จารย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑. พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวัฒนโน, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูโกศลวิหิตคุณ, ดร.	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.สิปปมงคล ป้องภา	กรรมการ
๔. ดร.นคร จันทราช	กรรมการ
๕. ดร.ทิพย์ภวิชัย ไสชาติ	กรรมการ
๖. รศ. ดร.รัตน์ ปัญญาภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สุชาติ บุญชัยยานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑. พระมหาพจน์ สุวโจ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูศรีปัญญาภิรม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระปลัดกิตติ ยุติธโร, ดร.	กรรมการ
๔. ดร.บรรพต แคโฮสง	กรรมการ
๕. ดร.ภูษวัชร สุขเสน	กรรมการ
๖. รศ. ดนัย ปริชาเพิ่มประสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.อภิวัฒน์ โพธิ์สาน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ

๑. พระมหาขุนทอง เขมสิริ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระพรสวรรค์ ฐิติญาโน, ดร.	กรรมการ
๓. พระกัญจน์ กนตธมโม, ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาธงชัย ฐิตโสภโณ, ดร.	กรรมการ
๕. ดร.สุทัศน์ ประทุมแก้ว	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.สุชาติ บุญชัยณนันท	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ดร.พีรวัส อินทวิ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตแพร่

๑. พระราชเขมากร, รศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. พระศักดิ์ธัช สิวโร, ดร.	กรรมการ
๔. ผศ. ดร.พรหมเรศ แก้วโมลา	กรรมการ
๕. รศ. รวีโรจน์ ศรีคำภา	กรรมการ
๖. ผศ. ดร.สมหวัง แก้วสุพงษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๗. ผศ. ดร.สยาม ราชวัตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์เลย

๑. พระราชปรีชามณี, ดร.	กรรมการ
๒. พระมหาสุภวิทย์ ปภัสโร, รศ.	กรรมการ
๖. ดร.จารุกิตติ์ พริยสุวัฒน์	กรรมการ
๕. ดร.อุดร จันทวัน	กรรมการ
๗. ดร.สุวิบูลย์ จำรูญศิริ	กรรมการ
๓. รศ. ดร.สุขพัฒน์ อนันทจารย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๔. ผศ. ดร.สาคร พรหมโคตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ลง ณ วันที่ ๒๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระราชปรียัติกวี, ศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล พระครูวรธรรมวิฑูรย์, ผศ. ดร. (ไพฑูรย์ อคฺควณฺโณ) พักแก้ว
 ๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
Ph.D. (Buddhist Studies)	๒๕๕๓	University of Delhi, India.
M.Phil (Buddhist Studies)	๒๕๔๕	University of Delhi, India.
M.A. (Buddhist Studies)	๒๕๔๓	University of Delhi, India.
พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปี ย้อนหลัง)

๖.๑. ประสบการณ์สอนปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	ธรรมบทศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	พุทธปรัชญาสิ่งแวดล้อม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	นิเวศวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	พระพุทธศาสนากับสตรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๗	พระพุทธศาสนากับปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๘	พระพุทธศาสนากับการบริหารจัดการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๗	ระเบียบวิธีวิจัยพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๒	ศึกษาเฉพาะเรื่องในพัฒนาการแห่งพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ วิจัย

สิงห์คำ รักษ์ป่า, พระครูวรธรรมวิฑูรย์, (๒๕๖๑). “จริยศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในโลกน้อยชาดก”.

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ มจร.วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑ เล่มที่ ๑. หน้า ๘๙-๑๐๐.

พระครูวรธรรมวิฑูรย์, สิงห์คำ รักษ์ป่า. (๒๕๖๑). “กระบวนการสอนธรรมเพื่อเสริมสร้างพลังทางสังคมด้วยพิธีกรรมการส่งเคราะห์ในล้านนา” **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ มจร.วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑ เล่มที่ ๑. หน้า ๑๒๙-๑๓๘.**

๗.๒ บทความวิชาการ

พระครูวรธรรมวิฑูรย์, พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี, สมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (๒๕๖๓). **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔ วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ. ๒๕๖๓. หน้า ๑๖๒-๑๘๐.**

Phramaha Phongprabhakorn Surarin, Dr., Phrakhrur Worrawannavithoon, Dr., Dr.Chuchat Sutta “Similarly and different between Dhamma and Dao”, The 5th National and the 3rd International Conferences 2018, MCU. Khonkaen Campus, March 28-29, 2018.

Sahathaya Wises, Phrakhrurworrawannavithoon, Phissamai Wongchampa, **Chuchat Sutta.**

Community’s Ordinance Process for Conservation, Utilization and Benefit Sharing of Ing Watershed Community Forest by Local Administrative Organization in Thailand,(2020). Solid State Technology Volume: 63 Issue: 2s Publication Year: 2020. P 1740-1747.

อนุรักษ์ สาแก้ว, พระครูวรธรรมวิฑูรย์, ผศ.ดร., บทความวิชาการเรื่อง “โมเดลประสิทธิภาพเชิงพุทธวิธีในการพัฒนาองค์กรธุรกิจไทยอย่างยั่งยืน,” แหล่งตีพิมพ์ : วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๓๙-๑๔๙.

๗.๓ ตำรา/หนังสือ

พระครูวรธรรมวิฑูรย์, (๒๕๖๑). “รัฐศาสตร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท”. พะเยา : Happy Coppy ปรีณ. จำนวน 210 หน้า.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ลับ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๒๓๖๕

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

(๗) มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระครูวรารณวิศุทธิ์ (โพธิ์ชัย พิกแก้ว)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy จาก University of Delhi สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้ว มีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ของทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ) การพิจารณาคุณวุฒินี้ ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอณมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๔๔ ๕๕๓๐

ลับ

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี, ผศ. ดร. (สุระรินทร์)
 ๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา-ปรัชญา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
Ph.D. (Indian Philosophy and Religion)	๒๕๕๖	Banaras Hindu University India
M.A. (Indian Philosophy and Religion)	๒๕๔๙	Banaras Hindu University India
ศน.บ. (ปรัชญาเปรียบเทียบ)	๒๕๔๕	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปี ย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	พุทธจริยศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	ศาสนาเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	ปรัชญาจีน เกาหลีและญี่ปุ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๗	ภาษาอังกฤษขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๘	ธรรมภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

สุเทพ สารบรรณ, พระมหาพงษ์ประภากรณ วิสุทธินาถเมธี, สุรัชย์ พุดชู, นพดล อินปง, สิริกานดา คำแก้ว. (๒๕๖๑) “กระบวนการทางสังคมเชิงพุทธกับการป้องกันการตั้งครมไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นจังหวัดพะเยา”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๖ (กันยายน-ตุลาคม ๒๕๖๔). : ๒๔๘๔-๒๕๐๓.

๗.๒ บทความวิชาการ

พระครูวรธรรมวิฑูรย์, พระมหาพงษ์ประภากรณ วิสุทธินาถเมธี, สมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (๒๕๖๓). การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔ วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ. ๒๕๖๓. หน้า ๑๖๒-๑๘๐.

Phramaha Phongprabhakorn Surarin, Dr., Phrakhru Worrawannavithoon, Dr., Dr.Chuchat Sutta “Similarly and different between Dhamma and Dao”, The 5th National and the 3rd International Conferences 2018, MCU. Khonkaen Campus, March 28-29, 2018.

Phramaha Phongprabhakorn Surarin. “Kalamasutta: Principle for Cultivating Critical Thinking”. Conference Program NIC-HUSOC II: The 2nd National and International Conference on Humanities and Social Sciences under the theme “Achievement of Sustainable Development Goals (SDGs): Challenges for Humanities and Social Sciences in the Digital Age” Date: 4-7 September 2019 Venue: Hotel Shwe Pyi Thar Mandalay, Myanmar. 2019.

Anurak Sakaew , Phramaha Phongprabhakorn Visuddhimedhi. "The Perspective Value of Lanna Flowers Cone through Buddhism in Thailand". **ASEAN Journal of Religious and Cultural Research** (2022) 5(1):38-44.

Supakorn Napikul, Phramaha Phongprabhakorn Visuddhimedhi. "The Health Enhancement of the Retirement Age based on Buddhism". **ASEAN Journal of Religious and Cultural Research**(2022) 5(1):45-49.

๗.๓ หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

พระมหาพงษ์ประภากรณ วิสุทธินาถเมธี. (๒๕๖๑). การใช้อุบาย. พะเยา : โรงพิมพ์เจริญอักษร. จำนวน ๒๕๐ หน้า.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สืบ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๕๑๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๕

พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระมหากษัตริย์ประเทศไทย

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy in Indian Philosophy & Religion จาก Banaras Hindu University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้ว มีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบ การสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๓๐

สืบ

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล ผศ. ดร.ชูชาติ สุทธะ
 ๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. ลังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๖๐	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
M.A. (Philosophy)	๒๕๔๔	University of Madras, India
พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๔๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปี ย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ภาษาบาลีเสริม ๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	ญาณวิทยา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	สัมมนาปัญหาปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๗	สุนทรียศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๘	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๙	วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันเชิงปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การใช้ภาษาบาลี ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	การใช้ภาษาบาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

นภาพร หงส์ทอง, **ชูชาติ สุทธะ**, พระครูศรีวรพินิจ, (๒๕๖๐). “๙ พระธาตุ ๙ อาเภอ: จากตำนานสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาในจังหวัดพะเยา” **การประชุมวิชาการประชุมระดับชาติ (Proceeding) ครั้งที่ ๖ ประจำปี ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน** ในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ชูชาติ สุทธะ, นภาพร หงส์ทอง, พระครูศรีวรพินิจ, พระครูใบฎีกาเฉลิมพล อริยวิโส, (๒๕๖๑). “การศึกษาแนวคิด วิธีการและรูปแบบทางพระพุทธศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์และการแบ่งปันผลประโยชน์จากป่าชุมชนบ้านป่า อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา” **นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๑๑ ประจำปี ๒๕๖๓** วันเสาร์ที่ ๒๗ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา. หน้า ๑๐๑-๑๑๔.

สัททยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูพิศาลสริกิจ, พิสมัย วงศ์จำปา, **ชูชาติ สุทธะ**, (๒๕๖๓). “การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดในล้านนา”. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๓๒๐-๓๔๐.

๗.๒ บทความวิชาการ

Phramaha Phongprabhakorn Surarin, Dr., Phrakhrur Worrawannavithoon, Dr., **Dr.Chuchat Sutta** “Similarly and different between Dhamma and Dao”, The 5th National and the 3rd International Conferences 2018, MCU. Khonkaen Campus, March 28-29, 2018.

Sahathaya Wises, Phrakhrurworrawannavithoon, Phissamai Wongchampa, **Chuchat Sutta**.

Community’s Ordinance Process for Conservation, Utilization and Benefit Sharing of Inland Watershed Community Forest by Local Administrative Organization in Thailand, Solid State Technology Volume: ๖๓ Issue: ๒๕ Publication Year: ๒๐๒๐. P 1740-1747.

พระครูวิจิตรพัฒนโกศล, พระราชปริยัติ, **ชูชาติ สุทธะ**. “พิธีกรรมบวงสรวงเจ้าพ่อพญาข้า่งเผือก: ประเพณีแห่งสายสัมพันธ์ฉันเครือญาติของชาวไทลื้อเชียงบาน อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา”. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๓๗๙-๓๘๒.

พระครูสุภัทรพรหมคุณ, สุเทพ สารบรรณ, พระครูศรีวรพินิจ, **ชูชาติ สุทธะ**. “บทบาทผู้นำชาวไทลื้อในการส่งเสริมประเพณีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา”. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๓๔๐-๓๖๓.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล พระราชปริยัติ, รศ. ดร. (ณชิกรณ์ อรินโทโม) ปิ่นดวง
 ๒. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๘	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กศ.ม. (บริหารการศึกษา)	๒๕๔๓	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ป.ธ. ๙	๒๕๓๖	กองบาลีสนามหลวง

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	องค์การและการจัดการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	วิสุทธิมรรคศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	มิลินทปัญหา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การใช้ภาษาบาลี ๑,๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	งานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อการวิจัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	วิปัสสนากัมมัฏฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ วิจัย

พระราชปริยัติ , พระครูโสภณปริยัติสุธี , พระครูพิศาลสกรกิจ , ชมพูนุท สิงห์มณี, วโรดม เสมอเชื้อ, เบญจมาศ สุขสถิตย์. (๒๕๖๑) . “ปัจจัยทำนายนคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา ” . วารสารพยาบาลทหารบก . ๑๙ (พิเศษ) เมษายน ๒๕๖๑ : ๗๘-๘๗.

วโรตม เสมอเชื้อ, พระราชปริยัติ, ชมพูนุท สิงห์มณี, เบญจมาศ สุขสถิตย์. (๒๕๖๒). “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”. **วารสารการพัฒนาศุขภาพชุมชน . ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๒ : ๑๕๙-๑๗๙.**

๗.๒ บทความทางวิชาการ

Phraratpariyed, The Religion Education Management for Buddhism Propagation in the Greater Mekong Subregion Countries. **Journal of International Buddhist Studies Vol.๗ (July-Dec ๒๐๑๖) p. ๔๒-๕๖.**

พระราชปริยัติ, วโรตม เสมอเชื้อ, ชมพูนุท สิงห์มณี, เบญจมาศ สุขสถิต, (๒๕๖๒). “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”, **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒. หน้า ๓๑๐-๓๒๐.**

๗.๓ หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

พระราชปริยัติ, ดร. (๒๕๖๑). **ตุ้งล้านนา: คติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แม็กซ์พรินต์, ๒๕๕๙. จำนวน ๑๒๐ หน้า.**

พระราชปริยัติ, ดร. (๒๕๖๑). **“วิสุทธิธรรมรคศึกษา”. พะเยา : Happy Copy ปริ้น. จำนวน ๕๒๐ หน้า.**

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล รศ. วันชัย พลเมืองดี
 ๒. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จการศึกษา	ชื่อสถานที่ศึกษา
M.A. (Buddhist Studies)	๒๕๓๙	University of Delhi, India.
พธ.บ. (ศาสนา)	๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปี ย้อนหลัง)

๖.๑. ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	เทศกาลและพิธีกรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒.	หลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓.	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒.	พระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓.	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒.	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓.	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ วิจัย

วันชัย พลเมืองดี, จักรแก้ว นามเมือง, มงคลกิตติ์ ไวรารเสาวภาคย์. “รูปแบบการพัฒนาพื้นที่และกิจกรรมเพื่อการพำนักระยะยาว (Long Stay) สำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย

และพะเยา” (๒๕๖๒). การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔ วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ. ๒๕๖๓.
หน้า ๑๓๒๙-๑๓๔๓.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

Wanchai Pholmuangde, Somsak Boonpoo, Uthit Siriwan. (2018). THE ASCERTAINMENT AND PRESERVATION OF THE ANCIENT SCRIPTURES IN TEMPLES IN PHAYAO THAILAND การ. Humanities and Social Sciences Review, CD-ROM. ISSN: 2165-6258 :: 08(02):297-302 (2018). 2018, VOLUME 08, NUMBER 02. P.297-301.

โกษิตี ศิริรัตน์พริยะ, วันชัย พลเมืองดี, พระครูศรีวรพินิจ, (๒๕๖๒). การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการวินิจฉัย และการรักษาโรคตามสมุฏฐานโรคในพระไตรปิฎกกับการแพทย์พื้นบ้านล้านนา วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒ (ISSN : ๒๕๔๖-๙๘๑๓). หน้า ๙๓-๑๐๕.

๗.๒ ตำรา/หนังสือ

รศ.วันชัย พลเมืองดี. (๒๕๕๖) คู่มือปู่อจารย์, พะเยา : อุมพรการพิมพ์, จำนวน ๓๕๐ หน้า.

รศ.วันชัย พลเมืองดี. (๒๕๖๑) พจนานุกรมบาลี-ล้านนา(ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๑), เชียงใหม่ : แม็กซ์พริ้นติ้ง, จำนวน ๕๓๕ หน้า.

๗.๒.๑ เอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ E=book

“เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา” <https://fliphtml5.com/koiaq/lkpt>

“ธรรมนิเทศ” <https://fliphtml5.com/koiaq/mzvx>

“สังเคราะห์” <https://fliphtml5.com/koiaq/xsbh>

“แบบเรียนภาษาไทยล้านนา” <https://fliphtml5.com/koiaq/ormv>

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, รศ. ดร. (พรรณนา)
 ๒. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
 ๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๔๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปี ย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	Buddhists and Social Work	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ธรรมะประยุกต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	งานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อการวิจัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระพุทธศาสนากับการตีความ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระพุทธศาสนากับการใช้เหตุผล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร. “ความหลากหลายในการตีความแนวคิดเรื่องจิตของนิกายโยคาจาร”. วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑-๔๓.

พระครูโพธิสุตาทธ, พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, และแม่ชีกฤษณา รักษาโณม. “กระบวนการการปลูกฝังศรัทธา
บนฐานของปัญญา ด้วยกระบวนการการสร้างพระพุทธรูปปฏิมา”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.
ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๕ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๒) : ๑๔๒๒-๑๔๓๓.

ชั้นทอง วิชาเดช,พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร และประพันธ์ ศุภษร. “การแผ่เมตตาในสังคมไทยตามคัมภีร์
พระพุทธรศาสนาเถรวาท”. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปี
ที่ ๒๗ ฉบับที่ ๕๕ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓-๓๙.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

Phramaha Somboon Uddhikaro.“Establishment of Mindfulness in Buddhist Meditation:Where
and How?”.International Symposium Mindfulness and Human Cognition A Joint
Research Project of Buddhist studies, Psychology, and Neuroscience.10 th March2021.
Supportedby JSPS KAKENHI Grant Number 20K20323.P.1-2.Proceeding.

๗.๓ ตำราและหนังสือ

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร. (๒๕๖๑). พระพุทธศาสนามหายาน นิยายโยคอาจารย์:จิตนิยมหรือมิใช่. กรุงเทพฯ
มหานคร : โรงพิมพ์เซ็นจูรี่. จำนวน ๔๑๕ หน้า.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภสร
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๔๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระไตรปิฎกสำหรับคนรุ่นใหม่	มหาวิทยาลัยบูรพา

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระไตรปิฎกกับการสอนสังคมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	๑) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม ๓) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์
๓	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗	พระพุทธศาสนากับการจัดการความขัดแย้ง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ	๑) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตสุรินทร์
๙	สัมมนาหลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

ประพันธ์ ศุภสร. “การอธิบายธรรมด้วยหลักเหตุผลในคัมภีร์อรรถกถาพระสัทตันตปิฎก”.

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น.ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๔๒๐-๔๓๙.

ประพันธ์ ศุภสร และกฤติกาวัลย์ หิรัญลี. “พระพุทธศาสนากับโหราศาสตร์ : แนวทางการพึ่งพาและวิธีการปฏิบัติของชาวพุทธไทยในยุค ๔.๐”. วารสารมหาจุฬาวิชาการ. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๑๒-๒๒๖.

สมคิด เศษวงค์ และประพันธ์ ศุภสร. “วิถีวัฒนธรรมแห่งความเอื้ออาทรของประชาคมอาเซียน ศึกษาประเทศไทยและกัมพูชา”.วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๕ ฉบับเพิ่มเติม (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๘๙-๑๐๐.

ประพันธ์ ศุภสร. “การสืบทอดภูมิปัญญาชาตกผ่านวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวพุทธในจังหวัดร้อยเอ็ด”.

วารสารมหาจุฬาวิชาการ. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม –เมษายน ๒๕๖๔) หน้า ๓๒-๔๖.

๗.๒ หนังสือ

ประพันธ์ ศุภสร.(๒๕๖๑). กรรม การเกิดใหม่และอนัตตา. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๕๒๑ หน้า.

ประพันธ์ ศุภสร.(๒๕๖๓). พระพุทธศาสนาเถรวาทฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๓๗๗ หน้า.

ประพันธ์ ศุภสร.(๒๕๖๔). การใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน. ๒๑๕ หน้า.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโถม
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕. คุณวุฒิ

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พธ.ม.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๔๕	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.บ.(ภาษาอังกฤษ)	๒๕๔๕	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศษ.บ.(ภาษาไทย)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
บ.ศ.๙ (ภาษาบาลี)	๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ป.อบ.(อิทธิธรรมบัณฑิต)	๒๕๓๐	อิทธิธรรมโชติกะวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. การงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์การสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระสูตรตันตปิฎกศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระอภิธรรมปิฎกศึกษา (ภาคภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.๓ ประการณการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	รายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	รายวิชาสัมมนาพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	รายวิชาสัมมนาพระอภิธรรมปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม และสมคิด เศษวงค์. “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชุมชนนักบวชหญิงในสังคมไทย”.

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑) : ๑๗-๒๘.

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนเสโน, วุฒินันท์ กันทะเตียน, แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม. “การพัฒนาองค์ความรู้

และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะในการลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ”.วารสารบัณฑิตศึกษา

ปริทรรศน์. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๕๖-๖๗.

แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม. “ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องจิตในคัมภีร์พระพุทธานุสาเถรวาท”.วารสารสันติศึกษา

ปริทรรศน์.ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๔ (กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๓): ๑๒๓๐-๑๒๔๒.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม และอรชร ไกรจักร์. “สะท้อนภาพการเมืองในมุมมองของพระพุทธานุสาเถรวาท”. The 9th International and the 1st National Buddhist Research Seminar. MCU Srisaket Campas, Thailand. (2-3 April 2018) : 18.

แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม, อรชร ไกรจักร์ และพระมหาวัชรธรรม ญาณกิตติ. “ขณะจิตสุดท้าย:ความจริงที่ชาวพุทธควรรู้”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑๑๗-๑๒๗.

อรชร ไกรจักร์,แม่ชีกฤษณา รักษาโฉมและพระมหาวัชรธรรม ญาณกิตติ.บุคลิกภาพของพระภิกษุตามหลักเวสัชชากรณธรรม”.วารสาร มจร บาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์.ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๔):๑๑๓-๑๒๕.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย